

J.S. Bach:
Matteus-passio

Karjalohjan kivikirkossa su 22.8.1999 klo 15.00

**Solistit: Satu Vihavainen, Lilli Paasikivi, Tom Nyman,
Anssi Hirvonen, Tuomas Pursio ja Heikki Orama**

**Dominante-kuoro
Cantores Minores -ryhmä**

Oratorio-orkesteri, konserttimestari Jukka Rantamäki

Johtaa: Seppo Murto

Järjestää Karjalohjan seurakunta

Elokuun konsertit Karjalohjan kivikirkossa

1991

Hengellisen musiikin helmiä

Jaakko Ryhänen, basso ja Pertti Eerola, piano ja urut
(Hyväntekeväisyyskonsertti Mannerheimin Lastensuojeluliiton Karjalohjan osaston hyväksi.
Konsertin tuotolla rakennettiin leikkikenttä Karjalohjalle.)

1992

J.S. Bach: Johannes-passio

Pirkko Talola, sopraano, Kaarina Ollila, altto, Anssi Hirvonen, tenori,
Ilkka Vihavainen, basso, Heikki Orama, basso.
Laurentius-kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Hannu Koivula

1993

W.A. Mozart: Requiem

Chieko Okabe-Silvasti, sopraano, Kaarina Ollila, altto, Jorma Silvasti, tenori, Heikki Orama, basso.
Akateeminen Laulu, Lohjan Orkesteri, joht. Hannu Koivula

1994

Georg Friedrich Händel: Messias

Satu Vihavainen, sopraano, Monica Groop, altto, Ari Grönthal, tenori, Heikki Orama, basso.
Jubilate-kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Petri Sakari

1995

Joseph Haydn: Luominen

Soile Isokoski, sopraano, Jorma Silvasti, tenori, Heikki Orama, basso.
Jubilate-kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Petri Sakari

1996

Ludwig van Beethoven: IX Sinfonia

Camilla Nylund, sopraano, Anna-Liisa Jakobsson, altto, Seppo Ruohonen, tenori, Heikki Orama, basso
Suomen Filharmoninen kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Petri Sakari

1997

Giuseppe Verdi: Requiem

Cynthia Makris, sopraano, Ulla Sippola, altto, Ari Grönthal, tenori, Heikki Orama, basso.
Suomen Filharmoninen kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Petri Sakari

1998

Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem

Camilla Nylund, sopraano, Gabriel Suovanen, baritoni.
Suomen Filharmoninen kuoro, Lohjan Orkesteri, joht. Petri Sakari

Lohjan Orkesteri

Konserttimestari Sakari Sallinen, intendentti Felix von Willebrand

Kuorojen valmentajat

Piia Hemminki, Laurentius; Astrid Riska, Jubilate; Atso Almila, Akateeminen Laulu;
Juha Kuivanen, Suomen Filharmoninen kuoro.

Konserttisarjan taiteellinen koordinaattori

Heikki Orama

Matteus-passion jäljillä

Johann Sebastian Bachin Matteus-passio ei voi jättää kuulijaansa saatikka esittäjäänsä kylmäksi. Tämä kirkkomusiikin peruspilari sai ensiesityksensä 270 vuotta sitten säveltäjän johtaessa teoksen Leipzigin Tuomaskirkossa 15.4.1729.

Uuden tulemisensa teos sai romanttiikan aallonharjalla 1800-luvun lopulla. Suomessa eräiden varhaisempien, Fredrik Paciuksen johtamien esitysten jälkeen alkoi 1920-luvulla Suomen Laulun perinne, joka nojasi paljolti Heikki Klemetin uraauurtavaan työhön sekä suomennokseen. Esitystraditiot ovat luonnollisesti noudattaneet aikansa virtauksia. Parin viime vuosikymmenen aikana on tieteellinen tutkimus tuonut päivänvaloon paljon uutta tietoa Bachin ajan esityskäytännöistä ja ajattelutavasta. Matteus-passion esitystraditio on kuitenkin meillä laahannut jälkijunassa. Vasta tänä vuonna esitettiin teos meillä ensimmäistä kertaa käyttäen periodisoittimia. On toki selvää ettei koskaan tulla pääsemään täysin autenttiseen esitykseen, eikä sellainen olisi mielekästäkään, sillä musiikkiesityksen tärkein osa, kuulijat eivät ajattele, ole ja elä enää 1700-luvun elämää. Silti vanhojen esityskäytäntöjen ja musiikkiesitetiikan tutkiminen antaa nykyesitykselle paljon sellaista, jota pelkkä nuottikuva intuition varassa ei koskaan paljasta.

Kolme ja puolituntinen Matteus-passio on nautittavaa ja puhuttelevaa musiikkia ja draamaa jo sellaisenaan, mutta samalla se sisältää paljon sellaisia yksityiskohtia ja vertauskuvia, jotka avautuvat vasta tutkimuksen tai useamman kuuntelukerran myötä. Barokin musiikillinen ajattelu perustui paljolti retoriikkaan – sävelkuvioihin, joilla puheen tavoin kuvailtiin erilaisia tunnetiloja, ahdistusta, tuskaa, iloa ja lohdutusta. Myös hiljaisuus-tauot ovat tärkeitä affekti. Matteus-passion aarioissa ja kuoroissa virtaavat huokaukset, raivo ja riemu nerokkaana kudelmana, joka tunkeutuu syväälle.

En malta olla viittaamatta erääseen barokin ajan erikoisuuteen, lukusymboliikkaan, jota tuolloin yleisesti käytettiin, mutta jonka käytössä Bach oli yliverlainen mestari. Aakkosten jokaisella kirjaimella oli oma numeronsa ja näin voitiin sävellykseen piilottaa moninaisia viestejä, vaikkapa ”suurimmasta syntisestä” puhuttaessa löytyvä ’J.S. Bach’ -signeeraus. Lukuja voitiin käyttää myös viittauksena eri raamatunkohtiin. Esimerkiksi maanjärityskohtauksessa säestys koostuu 18+68 +104:stä 32-osanuotista. Näissä kolmessa psalmissa kerrotaan juuri maanjärityksestä. Tai vaikkapa siten, että opetuslasten kysellessä kavaltajan henkilöllisyyttä ”Herr, bin ich’s” (Herra, minäkö se olen) tämä kysymys toistuu 11 kertaa Juudaksen ollessa vaiti. Kun keitokseen lisätään vielä eri sävellajien symboliikka karusti soivasta As-duurista (koraali Ich bin’s, ich sollte büssen) unenomaisen rauhaisaan loppukuoron c-molliin, vakuuttuu olevansa musiikin historian erään merkkipaulun äärellä. Mutta monumentista, sen harmoniasta, sanomasta ja elämyksellisyydestä voi ja pitää toki nauttia tuntematta jokaisen rakennuskiven historiaa.

Bachia on usein nimitetty viidenneksi evankelistaksi paljolti juuri Matteus-passion ansiosta. Hän aloitti partituurinsa merkinnällä *J.J. (juvante Jesu) Jeesuksen avulla* ja päätti teoksensa merkintään *S.D.G. (soli Deo gloria) yksin Jumalalle kunnia*.

Seppo Murto

Johann Sebastian Bach. E. G. Hauffmannin öljymaalauk v. 1746.

Matteus-passion käsikirjoituksen ensimmäinen sivu v. 1729.

Johann Sebastian Bach:
Matteus-passio

Karjalohjan kirkossa su 22.8.1999 klo 15

Satu Vihavainen, sopraanoariat, Lilli Paasikivi, altoariat,
Tom Nyman, tenori (evankelista), Anssi Hirvonen, tenoriaariat,
Tuomas Pursio, basso (Jeesus),
Heikki Orama, bassoariat (& Pilatus, Ylipappi, Juudas)

Mikael Maasalo (Pietari), Sara Paunonen (Palvelijatar I), Nana Pohjala (Palvelijatar II), Anu Kätkä (Pilatuksen vaimo),
Hanna Järveläinen (Todistaja I), Jukka Vaari (Todistaja II), Jukka Yli-Penttilä ja Olli-Pekka Lahtinen (Ylipapit)

Dominante-kuoro

Teoksen ensimmäisen osan alku- ja loppukuorossa ryhmä Cantores Minores -kuoron poikaäänistä,
valm. prof. Christian Hauschild

Oratorio-orkesteri, konserttimestari Jukka Rantamäki
Assi Karttunen, urut ja Jukka Rautasalo, sello

Johtaa: Seppo Murto

ERSTER TEIL

1. CHORUS 1, 2, 1+2; Sopran

1: Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen,
sehst den Bräutigam,
sehst ihn als wie ein Lamm!

2: Wen? Wie?

S: O Lamm Gottes, unschuldig
am Stamm des Kreuzes geschlachtet.

2: Wen? Wie?

1: Sehst, sehst die Geduld,

2: Was?

S: Allzeit erfunden geduldig,
wiewohl du warest verachtet!

2: Was?

1: sehst auf unsre Schuld,

2: Wohin?

S: All' Sünd' hast du getragen,

1: sehst auf unsre Schuld,

2: Wohin?

S: sonst müssten wir
verzagten.

1: sehst auf unsre Schuld.

2: Wohin?

1+2: Sehst ihn, aus Lieb' und Huld
Holz zum Kreuze
selber tragen.

S: Erbarm' dich unser, o Jesu!

1+2: Kommt, ihr Töchter,

helft mir klagen,

1: sehst den Bräutigam,

2: Wen?

1: sehst ihn als wie ein Lamm!

2: Wie? als wie ein Lamm!

2. EVANGELIST; JESUS

E: Da Jesus diese Rede vollendet

hatte, sprach er zu seinen Jüngern:

J: Ihr wisset, dass nach zweien Tagen
Ostern wird, und des Menschen Sohn
wird überantwortet werden, dass er
gekreuziget werde.

3. CHORAL

Herzliebster Jesu,
was hast du verbrochen,
dass man ein solch scharf Urteil
hat gesprochen?

ENSIMMÄINEN OSA

1. KUORO 1, 2, 1+2; Sopraano

1: Tulkaa, te tyttäret, auttakaa minua
valittamaan, katsokaa ylkää,
katsokaa häntä kuin karitsaa!

2: Ketä? Miten?

S: Oi Jumalan Karitsa, viatonna
ristinpuuhun surmattu.

2: Ketä? Miten?

1: Katsokaa, katsokaa malttia,

2: Mitä?

S: Aina tavattu kärsivällisenä,
kuinka olitkaan halveksittu!

2: Mitä?

1: katsokaa syyllisyyttämme,

2: Mihin?

S: Kaikki synnit olet kantanut,

1: katsokaa syyllisyyttämme.

2: Mihin?

S: muuten meidän täytyisi
joutua epätoivoon.

1: katsokaa syyllisyyttämme.

2: Mihin?

1+2: Katsokaa häntä, rakkaudesta
ja armosta ristinpuuta
itse kantamassa.

S: Armahda meidät, oi Jeesus!

1+2: Tulkaa, te tyttäret,

auttakaa minua valittamaan,

1: katsokaa ylkää,

2: Ketä?

1: katsokaa häntä kuin karitsaa!

2: Millaisena? Kuin karitsaa!

2. EVANGELISTA; JEESUS

E: Kun Jeesus oli päättänyt tämän

puheen, hän sanoi opetuslapsilleen:

J: Tiedätte, että kahden päivän perästä on
pääsiäinen, ja Ihmisen Poika joutuu sel-
laisten käsiin, jotka ristiinnaulitsevat
hänet.

3. KORAALI

Kaikkein rakkain Jeesus,
mitä olet tehnyt väärin,
että sinua rangaistaan
noin kovasti?

Was ist die Schuld,
in was für Missetaten
bist du geraten?

4. EVANGELIST

Da versammelten sich die Hohenpriester
und Schriftgelehrten und die Ältesten im
Volk in den Palast des Hohenpriesters,
der da hieß Kaiphas, und hielten Rat,
wie sie Jesum mit Listen griffen und tö-
teten. Sie sprachen aber:

5. CHORUS 1+2

Ja nicht auf das Fest, auf dass nicht
ein Aufruhr werde im Volk.

6. EVANGELIST

Da nun Jesus war zu Bethanien, im Hau-
se Simonis des Aussätzigen, trat zu ihm
ein Weib, die hatte ein Glas mit köstli-
chem Wasser und goss es auf sein
Haupt, da er zu Tische sass. Da das seine
Jünger sahen, wurden sie unwillig und
sprachen:

7. CHORUS 1

Wozu dienet dieser Unrat? Dieses Wasser
hätte mögen teuer verkauft und den Ar-
men gegeben werden.

8. EVANGELIST; JESUS

E: Da das Jesus merketete, sprach er zu
ihnen:

J: Was bekümmert ihr das Weib? Sie hat
ein gut' Werk an mir getan. Ihr habet
allezeit Armen bei euch, mich aber
habt ihr nicht allezeit. - Dass sie dies
Wasser hat auf meinen Leib gegossen,
hat sie getan, dass man mich begraben
wird. Wahrlich, ich sage euch: Wo
dies Evangelium geprediget wird in
der ganzen Welt, da wird man auch
sagen zu ihrem Gedächtnis, was sie
getan hat.

9. REZITATIV (Alt)

Du lieber Heiland du,

Mikä on syy,
mitä olet tehnyt väärin?

4. EVANGELISTA

Silloin kokoontuivat ylipapit ja kirjanoppi-
neet ja kansanvanhimmat sen ylipapin pa-
latsiin, jonka nimi oli silloin Kaiphas, ja
neuvottelivat, miten he viekkauksella otta-
sivat kiinni Jeesuksen ja tappaisivat hänet.
He sanoivat kuitenkin:

5. KUORO 1+2

Eihän juhlan aikaan, jottei kansa ryhdy
kapinoimaan.

6. EVANGELISTA

Kun nyt Jeesus oli Betaniassa, lepraisen
Simonin talossa, tuli hänen luokseen nai-
nen, jolla oli lasi (alabasteripullo) kallisar-
voista vettä (voidetta) ja kaatoi (levitti) sen
hänen päähänsä, kun hän oli aterialla. Kun
hänen opetuslapsensa näkivät sen, he när-
kästyivät sanoen:

7. KUORO 1

Mihin käytetään tätä saastaa? Tämä vesi
(voide) olisi voitu myydä kalliilla ja antaa
rahat köyhille.

8. EVANGELISTA; JEESUS

E: Kun Jeesus huomasi tämän, hän sanoi
heille:

J: Miksi kiusaatte naista? Hän on tehnyt
hyvän työn minulle. Teillä on aina köy-
hät joukossanne, mutta minua teillä ei
ole aina. - Kun hän (vaimo) kaatoi (le-
vitti) tämän veden (voiteen) ruumiilleni,
hän teki sen hautaamiseksi. Todella-
kin, sanon teille: Missä tätä evankeliu-
mia saarnataan koko maailmassa, siellä
sanotaan hänen muistokseen myös se,
mitä hän on tehnyt.

9. RESITATHIVI (Altto)

Sinä rakas Vapahtaja sinä,

wenn deine Jünger töricht streiten,
dass dieses fromme Weib
mit Salben deinen Leib
zum Grabe will bereiten,
so lasse mir inzwischen zu,
von meiner Augen Tränenflüssen
ein Wasser auf dein Haupt zu giesen!

10. ARIE (Alt)

Buss' und Reu', Buss' und Reu',
knirscht das Sündenherz entzwei,
dass die Tropfen meiner Zähren
angenehme Spezerei,
treuer Jesu, dir gebären.

11. EVANGELIST; JUDAS

E: Da ging hin der Zwölften einer mit
Namen Judas Ischarioth zu den Hohen-
priestern und sprach:

J: Was wollt ihr mir geben? Ich will ihn
euch verraten.

E: Und sie boten ihm dreissig Silber-
linge. Und von dem an suchte er Ge-
legenheit, dass er ihn verrietete.

12. ARIE (Sopran)

Blute nur, du liebes Herz!
Ach, ein Kind, das du erzogen,
das an deiner Brust gesogen,
droht den Pfleger zu ermorden,
denn es ist zur Schlange worden.

13. EVANGELIST

Aber am ersten Tage der süssen Brot'
traten die Jünger zu Jesu und sprachen
zu ihm:

14. CHORUS

Wo willst du, dass wir dir bereiten,
das Osterlamm zu essen?

15. EVANGELIST; JESUS; CHORUS 1

E: Er sprach:

J: Gehet hin in die Stadt zu einem, und
sprecht zu ihm: Der Meister lässt dir
sagen: Meine Zeit ist hie, ich will bei
dir die Ostern halten mit meinen Jün-
gern.

E: Und die Jünger taten wie ihnen
Jesus befohlen hatte, und bereiteten
Osterlamm. Und am Abend satzte er
sich zu Tische mit den Zwölfen. Und
da sie assen, sprach er:

J: Wahrlich ich sage euch: Einer unter
euch wird mich verraten.

E: Und sie wurden sehr betrübt, und
huben an, ein jeglicher unter ihnen,
und sagten zu ihm:

1: Herr, bin ich's?

16. CHORAL

Ich bin's, ich sollte büssen,
an Händen und an Füßen
gebunden in der Höll!
Die Geisseln und die Banden
und was du ausgestanden,
das hat verdient meine Seel'.

17. EVANGELIST; JESUS; JUDAS

E: Er antwortete und sprach:

kun opetuslapsesi riitelevät tyhmästi,
koska tämä hurskas nainen
voitein ruumiisi
tahtoo valmistaa hautaan,
niin salli minun sillävälän
silmäini kyynelvirroista
kaataa vettä pääsi päälle!

10. AARIA (Alto)

Parannus ja katumus
murskaavat syntisen sydämen kahtia,
niin että kyynelteni pisarat
synnyttävät miellyttävän mausteen
sinulle, uskollinen Jeesus.

11. EVANKELISTA; JUUDAS

E: Silloin yksi kahdestatoista nimeltä
Judas Iskariot meni ylipappien luo
sanoen:

J: Mitä tahdotte antaa minulle? Tahdon
kavaltaa hänet teille.

E: Ja he tarjosivat hänelle kolmekymmentä
hopearahaa. Ja siitä lähtien hän etsi tilai-
suutta kavaltaakseen hänet.

12. AARIA (Sopraano)

Vuoda vaan verta, sinä rakas sydän!
Oi, lapsi, jonka olet kasvattanut,
joka on imenyt rintaasi,
uhkaa murhata hoitajan(sa),
sillä se on tullut käärmeeksi.

13. EVANKELISTA

Vaan happamattomien leipiän ensimmäise-
nä päivänä opetuslapset tulivat Jeesuksen
luo sanoen:

14. KUORO

Mihin tahdot, että valmistamme sinulle
pääsiäiskaritsan (-lampaan) syötäväksi?

15. EVANKELISTA; JEESUS; KUORO 1

E: Hän sanoi:

J: Menkää kaupunkiin jonkun luo ja sa-
nokaak hänelle: Mestari käsknee sanoa
sinulle: Aikani on lähellä, tahdon viettää
luonasi pääsiäisen opetuslapsineni.

E: Ja opetuslapset tekivät, kuten Jeesus oli
heitä käsenyt, ja valmistivat pääsiäiska-
aritsan. Ja illalla hän istuutui pöytään nii-
den kahdentoista kanssa. Ja kun he söi-
vät, hän sanoi:

J: Totisesti sanon teille: Yksi teistä tulee
kavaltamaan minut.

E: Ja he tulivat kovin surullisiksi, ja kukin
heistä alkoi sanoa hänelle:

1: Herra, olenko se minä?

16. KORAALI

Olen se, minun pitäisi katua,
käsistä ja jaloista
sidottuna helvetissä!
Ruoskat ja kahleet
ja mitä olet kärsinyt,
sen on sieluni ansainnut.

17. EVANKELISTA; JEESUS; JUUDAS

E: Hän vastasi sanoen:

J: Der mit der Hand mit mir in die
Schüssel tauchet, der wird mich ver-
raten. Des Menschen Sohn gehet zwar
dahin, wie von ihm geschrieben stehet;
doch wehe dem Menschen, durch wel-
chen des Menschen Sohn verraten
wird. Es wäre ihm besser, dass dersel-
bige Mensch noch nie geboren wäre.

E: Da antwortete Judas, der ihn verriet,
und sprach:

Ju: Bin ich's, Rabbi?

E: Er sprach zu ihm:

J: Du sagtest's.

E: Da sie aber assen, nahm Jesus das
Brot, dankete und brach's und gab's
den Jüngern und sprach:

J: Nehmet, esset, das ist mein Leib.

E: Und er nahm den Kelch und dankete,
gab ihnen den und sprach:

J: Trinket alle daraus; das ist mein Blut
des neuen Testaments,
welches vergossen wird für viele zur
Vergebung der Sünden. Ich sage
euch: Ich werde von nun an nicht
mehr von diesem Gewächs
des Weinstocks trinken bis an
den Tag, da ich's neu trinken werde
mit euch in meines Vaters Reich.

18. REZITATIV (Sopran)

Wiewohl mein Herz in Tränen
schwimmt, dass Jesus von mir
Abschied nimmt, so macht mich doch
sein Testament erfreut: Sein Fleisch
und Blut, o Kostbarkeit, vermacht er
mir in meine Hände. Wie er es auf
der Welt mit denen Seinen nicht böse
können meinen, so liebt er sie bis
an das Ende.

19. ARIE (Sopran)

Ich will dir mein Herze schenken,
senke dich, mein Heil, hinein!
Ich will mich in dir versenken.
Ist dir gleich die Welt zu klein,
ei, so sollst du mir allein
mehr als Welt und Himmel sein.

20. EVANGELIST; JESUS

E: Und da sie den Lobgesang gesprochen
hatten, gingen sie hinaus an den Öl-
berg. Da sprach Jesus zu ihnen:

J: In dieser Nacht werdet ihr euch alle
ärgern an mir. Denn es stehet geschrie-
ben: Ich werde den Hirten schlagen,
und die Schafe der Herde werden
sich zerstreuen. Wenn ich aber aufer-
stehe, will ich vor euch hingehen in
Galiläam.

21. CHORAL *

Erkenne mich, mein Hüter,
mein Hirte, nimm mich an!
Von dir, Quell aller Güter,
ist mir viel Gut's getan.
Dein Mund hat mich gelabet
mit Milch und süsser Kost,
dein Geist hat mich begabet
mit mancher Himmelslust.

22. EVANGELIST; JESUS; PETRUS

E: Petrus aber antwortete und sprach
zu ihm:

J: Se, joka kastaa kätensä kanssani kul-
hoon, on kavaltava minut. Ihmisenpoi-
ka menee tosin pois, kuten hänestä on
kirjoitettu; mutta voi sitä ihmistä, joka
kavaltaa Ihmisenpojan. Olisi hänelle
parempi, että tämä ihminen ei olisi kos-
kaan syntynyt.

E: Silloin vastasi Juudas, joka kavalsi hä-
net, sanoen:

Ju: Olenko minä se, Rabbi?

E: Hän (Jeesus) sanoi hänelle:

J: Sinä sanoit sen.

E: Mutta heidän syödessään Jeesus otti
leivän, kiitti ja mursi sen ja antoi sen
opetuslapsilleen sanoen:

J: Ottakaa, syökää, tämä on ruumiini.

E: Ja hän otti maljan ja kiitti ja antoi sen
heille sanoen:

J: Juokaa kaikki tästä; se on uuden testa-
mentin vereni, joka vuodatetaan
monien puolesta syntien anteeksianta-
miseksi. Sanon teille: Tästä lähtien en
enää juo tämän viiniin satoa siihen
päivään asti, jolloin juon sitä uudelleen
kanssanne Isäni valtakunnassa.

18. RESITATIIVI (Sopraano)

Vaikka sydämeni ui kyynelissä,
koska Jeesus lähtee luotani,
niin hänen testamentinsa kuitenkin
ilahduttaa minua: Lihansa ja verensä,
oi kalleutensa, hän lahjoittaa minulle
omakseni. Ja kuinka hän maailmassa
omineen ei voisi tarkoittaa pahaa,
niin hän rakastaa heitä loppuun asti.

19. AARIA (Sopraano)

Tahdon lahjoittaa sinulle sydämeni,
laskeudu, Vapahtajani, siihen sisään!
Tahdon sukeltaa sinuun.
Jos sinulle on samalla maailma liian pieni,
ah, niin tulee sinun minulle yksin
olla enemmän kuin maailma ja taivas.

20. EVANKELISTA; JEESUS

E: Ja kun he olivat laulaneet ylistyslau-
lun, he lähtivät Öljyvuorelle. Silloin
Jeesus sanoi heille:

J: Tänä yönä tulette kaikki suuttumaan
minuun. Sillä on kirjoitettu: Tulen lyö-
mään paimenta, ja lauman lampaat
hajaantuvat erilleen toisistaan. Mutta
kun nousen ylös, tahdon mennä
edelläne Galileaan.

21. KORAALI *

Tunne minut, Kaitsijani,
Paimeneni, ota minut luoksesi!
Sinä, kaikkien hyvien asioiden lähde,
olet minulle tehnyt paljon hyvää.
Suusi on minua virvoittanut
maidolla ja makealla ruoalla,
henkesi on minulle lahjoittanut
monta taivaaniloa.

22. EVANKELISTA; JEESUS; PIETARI

E: Mutta Pietari vastasi sanoen hänelle:

P: Wenn sie auch alle sich an dir ärger-
ten, so will ich doch mich nimmer-
mehr ärgern.
E: Jesus sprach zu ihm:
J: Wahrlich, ich sage dir: In dieser
Nacht, ehe der Hahn krähet, wirst du
mich dreimal verleugnen.
E: Petrus sprach zu ihm:
P: Und wenn ich mit dir sterben müsste,
so will ich dich nicht verleugnen.
E: Desgleichen sagten auch alle Jünger.

23. CHORAL *

Ich will hier bei dir stehen;
verachte mich doch nicht!
Von dir will ich nicht gehen,
wenn dir dein Herze bricht.
Wenn dein Herz wird erblassen
im letzten Todesstoss,
alsdenn will ich dich fassen
in meinen Arm und Schoss.

24. EVANGELIST; JESUS

E: Da kam Jesus mit ihnen zu einem
Hofe, der hiess Gethsemane,
und sprach zu seinen Jüngern:

J: Setzet euch hie(r), bis ich
dort hingehe und bete.
E: Und nahm zu sich Petrum und die
zween Söhne Zebedäi
und fing an zu trauern und
zu zagen. Da sprach Jesus zu ihnen:

J: Meine Seele ist betrübt bis an den Tod,
bleibet hie(r) und wachet mit mir!

25. REZITATIV (Tenor); CHORUS 2

E: O Schmerz! hier zittert das gequälte
Herz; wie sinkt es hin, wie bleicht sein
Angesicht!
2: Was ist die Ursach' aller solcher
Plagen?
E: Der Richter führt ihn vor Gericht.
Da ist kein Trost, kein Helfer nicht.
2: Ach, meine Sünden haben dich ge-
schlagen!
E: Er leidet alle Höllenqualen,
er soll vor fremden Raub bezahlen.
2: Ich, ach Herr Jesu, habe dies verschul-
det, was du erduldet.
E: Ach, könnte meine Liebe dir,
mein Heil, dein Zittern und dein Zagen
vermindern oder helfen tragen,
wie gerne blieb ich hier!

26. ARIE (Tenor); CHORUS 2

E: Ich will bei meinem Jesu wachen.
2: So schlafen unsre Sünden ein.
E: Meinen Tod büsset seine Seelennot;
sein Trauren machet mich voll Freuden.
2: Drum muss uns sein
verdienstlich' Leiden
recht bitter und doch süß sein.

27. EVANGELIST; JESUS

E: Und ging hin ein wenig,
fiel nieder auf sein Angesicht
und betete und sprach:
J: Mein Vater, ist's möglich,
so gehe dieser Kelch von mir;
doch nicht wie ich will,
sondern wie du will(s)t.

P: Vaikka he kaikki suuttuisivat sinuun,
niin minä en kuitenkaan koskaan tahdo
suuttua.
E: Jeesus sanoi hänelle:
J: Totisesti, sanon sinulle: Tänä yönä,
ennenkuin kukko laulaa, sinä kiellät
minut kolmasti.
E: Pietari sanoi hänelle:
P: Ja vaikka minun täytyisi kuolla kanssa-
si, niin en tahdo sinua kieltää.
E: Samoin sanoivat myös kaikki opetus-
lapset.

23. KORAALI *

Tahdon seisoa tässä luonasi;
älä kuitenkaan halveksi minua!
Luotasi en tahdo lähteä,
vaikka sydämesi särkyisi.
Vaikka sydämesi kuolisi
viimeisellä kuolemanlyönnillä,
silloin tahdon sulkea sinut
käsivarsin syliini.

24. EVANKELISTA; JESUS

E: Sitten Jeesus tuli heidän kanssaan karta-
noon nimeltä Getsemane ja
sanoi opetuslapsilleen:

J: Istuutukaa tähän, sillä aikaa kuin menen
tuonne rukoilemaan.
E: Ja otti mukaansa Pietarin ja Sebe-
deuksen kaksi poikaa
ja alkoi murehtia ja epäröidä
Silloin Jeesus sanoi heille:

J: Sieluni on murheellinen kuolemaan asti,
pysykää tässä ja valvokaa kanssani!

25. RESITATIIVI (Tenori); KUORO 2

E: Oi tuskaa! Tässä vapisee piinattu sydän;
kuinka se painuukaan alas, kuinka sen
kasvot kalpenevatkaan!
2: Mikä on kaikkien sellaisten kiusausten
syy?
E: Tuomari vie hänet oikeuden eteen.
Siellä ei ole lohtua, ei auttajaa.
2: Oi, syntini ovat lyöneet sinua!
E: Hän kärsii kaikki helvetintuskat,
hänen tulee maksaa muiden rosvious.
2: Minä, oi Herra Jeesus, olen syyppää
siihen, mitä joudut kärsimään.
E: Ah, voisiko rakkauteni sinuun,
Vapahtajani, vapinaasi ja epäilyäsi
vähentää tai auttaa kantamaan,
kuinka mielelläni jäisinkään tänne!

26. AARIA (Tenori); KUORO 2

E: Tahdon valvoa Jeesukseni luona.
2: Niin syntimme nukahtavat.
E: Hänen sielunhätänsä maksaa kuolemani;
hänen murheensa täyttää minut ilolla.
2: Siksi täytyy meille hänen
ansaittu kärsimyksensä
olla oikein katkera ja kuitenkin ihana.

27. EVANKELISTA; JESUS

E: Ja meni vähän edemmäksi,
lankesi kasvoilleen
ja rukoili sanoen:
J: Isäni, jos on mahdollista,
niin poistukoon tämä malja minulta;
ei kuitenkaan, kuten minä tahdon,
vaan kuten sinä tahdot.

28. REZITATIV (Bass)

Der Heiland fällt
vor seinem Vater nieder;
dadurch erhebt er sich und alle
von unserm Falle
hinauf zu Gottes Gnade wieder.
Er ist bereit,
den Kelch, des Todes Bitterkeit
zu trinken,
in welchen Sünden dieser Welt
gegossen sind und hässlich stinken,
weil es dem lieben Gott gefällt.

29. ARIE (Bass)

Gerne will ich mich bequemen,
Kreuz und Becher anzunehmen,
trink' ich doch dem Heiland nach.
Denn sein Mund,
der mit Milch und Honig fließet,
hat den Grund
und des Leidens herbe Schmach
durch den ersten Trunk versüßet.

30. EVANGELIST; JESUS

E: Und er kam zu seinen Jüngern
und fand sie schlafend
und sprach zu ihnen:
J: Könnet ihr denn nicht
eine Stunde mit mir wachen?
Wachet und betet,
dass ihr nicht in Anfechtung fallet!
Der Geist ist willig,
aber das Fleisch ist schwach.
E: Zum andermal ging er
hin, betete und sprach:
J: Mein Vater, ist's nicht möglich,
dass dieser Kelch von mir gehe,
ich trinke ihn denn,
so geschehe dein Wille.

31. CHORAL

Was mein Gott will, dass g'scheh' allzeit,
sein Will', der ist der beste.
Zu helfen den'n er ist bereit,
die an ihn gläuben feste.
Er hilft aus Not, der fromme Gott,
und züchtiget mit Massen.
Wer Gott vertraut, fest auf ihn baut,
den will er nicht verlassen.

32. EVANGELIST; JESUS; JUDAS

E: Und er kam und fand sie aber schla-
fend, und ihre Augen waren voll
Schlaf's. Und er liess sie und ging
abermal hin und betete zum dritten Mal
und redete dieselbigen Worte. Da kam
er zu seinen Jüngern und sprach zu
ihnen:
J: Ach! wollt ihr nun schlafen und ruhen?
Siehe, die Stunde ist hie(r), dass des
Menschen Sohn in der Sünder Hände
überantwortet wird. Stehet auf, lasset
uns gehen; siehe, er ist da, der mich
verrät.
E: Und als er noch redete, siehe, da kam
Judas, der Zwölfen einer, und mit ihm
eine grosse Schar mit Schwertern und
Stangen von den Hohenpriestern
und Ältesten des Volks. Und der Ver-
räter hatte ihnen ein Zeichen gegeben
und gesagt: "Welchen ich küssen wer-
de, der ist's, den greifet!" Und alsbald
trat er zu Jesu und sprach:
Ju: Gegrüßet sei'st du, Rabbi!

28. RESITATIIVI (Basso)

Vapahtajamme lankeaa
Isänsä edessä;
siten hän nostaa itsensä ja kaikki
lankeemuksestamme
ylös Jumalan armoon jälleen.
Hän on valmis
juomaan maljan, kuoleman
katkeruuden,
johon tämän maailman synnit
on kaadettu ja haisevat pahalta,
koska se miellyttää rakasta Jumalaa.

29. AARIA (Basso)

Mielelläni tahdon taipua
ottamaan osakseni ristin ja maljan,
juon toki Vapahtajani jälkeen.
Sillä hänen suunsa,
josta valuu maitoa ja hunajaa,
on makeuttanut pohjan
ja kärsimyksen katkeran solvauksen
ensimmäisellä juonnillaan.

30. EVANKELISTA; JESUS

E: Ja hän tuli opetuslastensa luo
ja löysi heidät nukkumassa
ja sanoi heille:
J: Ettekö siis jaksaneet
valvoa yhtä hetkeä kanssani?
Valvokaa ja rukoilkaa,
että ette joutuisi kiusaukseen!
Henki on altis,
mutta liha on heikko.
E: Toisen kerran hän meni pois,
rukoili sanoen:
J: Isäni, jos ei ole mahdollista,
että otat pois tämän maljan minulta,
juon sen sitten,
niin tapahtukoon tahtosi.

31. KORAALI

Mitä Jumalani haluaa, että tapahtuisi aina,
hänen tahtonsa, se on paras.
Auttamaan hän on valmis niitä,
jotka häneen uskoivat lujasti
Hän auttaa hädästä, hurskas Jumala,
ja kurittaa ylenmäärin.
Ken Jumalaan uskoo ja luottaa lujasti,
sitä hän ei tahdo jättää.

32. EVANKELISTA; JESUS; JUUDAS

E: Ja hän tuli ja löysi heidät taas nukku-
massa, ja heidän silmänsä olivat rau-
keat. Ja hän jätti heidät ja meni pois
taas ja rukoili kolmannen kerran puhuen
samat sanat. Sitten hän tuli opetuslapsi-
ensa luo sanoen heille:
E: Ah! Haluatteko nyt nukkua ja levätä?
Katso, lähellä on hetki, jolloin Ihmisen-
poika annetaan syntisten käsiin. Nous-
kaa, lähtekäämme; katso, siellä on hän,
joka minut kavaltaa.
E: Ja kun hän vielä puhui, katso, silloin
tuli Juudas, yksi kahdestatoista, ja hä-
nen kanssaan suuri joukko miekoin ja
seipäin ylipappien ja kansanvanhinten
luota. Ja kavaltaja oli antanut heille
merkin sanoen: "Ketä suutelen, hän se
on, hänet ottakaa kiinni!" Ja heti hän
astui Jeesuksen luo sanoen:
Ju: Ole tervehditty sinä, Rabbi!

E: und küssete ihn.
Jesus aber sprach zu ihm:
J: Mein Freund, warum bist du kommen?

E: Da traten sie hinzu und legten die Hände an Jesum und griffen ihn.

33. ARIE (Sopran; Alt); CHORUS 1;2

S: So ist mein Jesus nun gefan- --
A: So ist mein Jesus nun gefan- --
1+2: Lasst ihn, haltet, bindet nicht!
S+A: - - - gen. Mond und Licht
ist vor Schmerzen untergangen,
A: weil mein Jesus ist gefan- --
S: weil mein Jesus ist gefan- --
1+2: Lasst ihn, haltet, bindet nicht!
S+A: - - - gen.
1+2: Lasst ihn, haltet, bindet nicht!
A+S: Sie führen ihn, er ist gebunden.
1+2: Sind Blitze, sind Donner
in Wolken verschwunden?
Eröffne den feurigen Abgrund,
o Hölle,
1: zertrümmre, verschlinge
2: verderbe, zerschelle
1+2: mit plötzlicher Wut
den falschen Verräter,
das mörderische Blut!

34. EVANGELIST; JESUS

E: Und siehe, einer aus denen, die mit Jesu waren, reckete die Hand aus und schlug des Hohenpriesters Knecht und hieb ihm ein Ohr ab. Da sprach Jesus zu ihm:
J: Stecke dein Schwert an seinen Ort; denn wer das Schwert nimmt, der soll durchs Schwert umkommen. Oder meinst du, dass ich nicht könnte meinen Vater bitten, dass er mir zuschickte mehr denn zwölf Legion Engel? Wie würde aber die Schrift erfüllet? Es muss also gehen.
E: Zu der Stund' sprach Jesus zu den Scharen:
J: Ihr seid ausgegangen als zu einem Mörder, mit Schweren und Stangen, mich zu fahen; bin ich doch täglich bei euch gesessen und habe gelehret im Tempel, und ihr habt mich nicht gegriffen. Aber das ist alles geschehen, dass erfüllet würden die Schriften der Propheten.
E: Da verliessen ihn alle Jünger und flohen.

35. CHORAL

O Mensch, bewein' dein' Sünde gross',
darum Christus sein's Vaters Schoss
aussert' und kam auf Erden;
von einer Jungfrau rein und zart
für uns er hie(r) geboren ward,
er wollt der Mittler werden.
Den Toten er das Leben gab
und legt' darbei all' Krankheit ab,
bis sich die Zeit herdrange,
dass er für uns geopfert würd',
trüg' unsrer Sünden schwere Bürd',
wohl an dem Kreuze lange.

E: ja suuteli häntä.
Mutta Jeesus sanoi hänelle:
J: Ystäväni, miksi olet tullut?

E: Silloin he astuivat esiin ja sitoivat Jeesuksen kädet ja pidättivät hänet.

33. AARIA (Sopraano; Alto); KUORO 1;2

S: Niin on Jeesukseni nyt otettu - - -
A: Niin on Jeesukseni nyt otettu - - -
1+2: Päästäkää hänet, älkää pitäkö, sitoko!
S+A: - - - kiinni. Kuun valo
on laskeutunut tuskain edessä,
A: koska Jeesukseni on otettu - - -
S: koska Jeesukseni on otettu - - -
1+2: Päästäkää hänet, älkää pitäkö, sitoko!
S+A: - - - kiinni.
1+2: Päästäkää hänet, älkää pitäkö, sitoko!
A+S: Te viette hänet pois, hän on sidottu.
1+2: Ovatko salamat ja ukkosen jyrinät kadonneet pilviin?
Avaat tulinen kuilu,
oi helvetti,
1: syö, nielaise
2: tuhoa, muserra
1+2: yhtäkkisen raivoisasti
petollinen kavaltaja,
murhamielinen veri!

34. EVANKELISTA; JESUS

E: Ja katso, yksi niistä, jotka olivat Jeesuksen kanssa, ojensi käden ja löi ylipapin palvelijaa ja sivalsi häneltä korvan irti. Silloin Jeesus sanoi hänelle:
J: Pistä miekkasi paikkaansa, sillä joka tarttuu miekkaan, sen miekka tappaa. Vai luuletko, että en voisi pyytää Isääni lähettämään minulle enemmän kuin kaksoista legioonaa enkeleitä? Mutta kuinka kirjoitus kävisi toteen? Niin täytyy siis tapahtua.
E: Sillä hetkellä Jeesus sanoi joukoille:
J: Olette lähteneet kuin murhaajaa vastaan, miekoin ja seipäin, minua vangitsemaan; olenhan joka päivä istunut teidän joukossanne ja opettanut temppelissä, ja te ette ole ottaneet minua kiinni. Mutta tämä kaikki on tapahtunut, että profeettain kirjoitukset toteutuivat.
E: Silloin kaikki opetuslapset jättivät hänet ja pakenivat.

35. KORAALI

Oi ihminen, itke suurta syntiäsi,
siksi Kristus jätti Isänsä sylin
ja tuli maan päälle;
Neitsyestä puhtaana ja hellänä
meitä varten hän syntyi tänne,
hän tahtoo tulla sovittajaksi.
Kuolleille hän antoi elämän
ja poistaa lisäksi kaikki sairaudet,
kunnes aika koittaisi,
että hänet uhrattaisiin puolestamme,
hän kantaisi syntiemme raskaan taakan,
tosin ristillä kauan.

ZWEITER TEIL

36. ARIE (Alt); CHORUS 2

A: Ach, nun ist mein Jesus hin!
2: Wo ist denn dein Freund hingegangen, o du Schönste unter den Weibern?
A: Ist es möglich, kann ich schauen?
2: Wo hat sich dein Freund hingewandt?
A: Ach! mein Lamm in Tigerklauen, ach! wo ist mein Jesus hin?
2: So wollen wir mit dir ihn suchen.
A: Ach! was soll ich der Seele sagen, wenn sie mich wird ängstlich fragen?
Ach! wo ist mein Jesus hin?

37. EVANGELIST

Die aber Jesum gegriffen hatten, führten ihn zu dem Hohenpriester Kaiphas, dahin die Schriftgelehrten und Ältesten sich versammelten. Petrus aber folgte ihm nach von ferne bis in den Palast des Hohenpriesters und ging hinein und setzte sich bei den Knechten, auf dass er sähe, wo es hinaus wollte. Die Hohenpriester aber und Ältesten und der ganze Rat suchten falsche(s) Zeugnis wider Jesum, auf dass sie ihn töteten, und fanden keines.

38. CHORAL

Mir hat die Welt trügl'ich gericht'
mit Lügen und mit falschem G'dicht,
viel Netz und heimlich Stricke.
Herr, nimm mein wahr
in dieser G'fahr,
bhüt' mich für falschen Tücken!

39. EVANGELIST; TESTIS 1; 2
(Alt+Tenor); PONTIFEX

E: Und wiewohl viel falsche Zeugen herzutraten, fanden sie doch keins. Zuletz traten herzu zween falsche Zeugen und sprachen:
1+2: Er hat gesagt: Ich kann den Tempel Gottes abbrechen und in dreien Tagen denselben bauen.
E: Und der Hohepriester stund auf und sprach zu ihm:
P: Antwortest du nichts zu dem, das diese wider dich zeugen?
E: Aber Jesus schwieg stille.

40. REZITATIV (Tenor)

Mein Jesus schweigt
zu falschen Lügen stille,
um uns damit zu zeigen,
dass sein erbarmensvoller Wille
vor uns zum Leiden sei geneigt,
und dass wir in dergleichen Pein
ihm sollen ähnlich sein
und in Verfolgung stille schweigen.

41. ARIE (Tenor)

Geduld, Geduld,
wenn mich falsche Zungen stechen.
Leid' ich wider meine Schuld,
Schimpf und Spott,
ei, so mag der liebe Gott
meines Herzens Unschuld rächen.

TOINEN OSA

36. AARIA (Altto); KUORO 2

A: Ah, nyt on Jeesukseni mennyt!
2: Mihin sitten ystäväsi on mennyt, oi sinä kaunein naisten joukossa?
A: Onko mahdollista, saanko nähdä?
2: Mihin ystäväsi on muuttanut?
A: Ah, karitsani tiikerinkynsissä, ah, missä on Jeesukseni?
2: Niin tahdomme kanssasi etsiä häntä.
A: Ah, mitä minun tulee sanoa sielulle, kun se kysyy minulta huolestuneena?
Ah, missä on Jeesukseni?

37. EVANKELISTA

Ne, jotka olivat vanginneet Jeesuksen, veivät hänet ylipappi Kaifaan luo, jonne kirjanoppineet ja vanhimmat olivat kokoontuneet. Mutta Pietari seurasi häntä perässä kaukana ylipapin palatsiin ja meni sisään ja istuutui palvelijain joukkoon, jotta hän näkisi, miten asia päättyisi. Mutta ylipapit ja vanhimmat ja koko neuvosto etsivät vääriä todistusta Jeesusta vastaan, jotta he tappaisivat hänet, mutta eivät löytäneet yhtään.

38. KORAALI

Minut on maailma tuominnut petollisesti
valhein ja väärin esityksin,
monin ansoin ja salaisin pauloin.
Herra, huolehdi minusta
tässä vaarassa,
suojaa minua vääriiltä petoksilta!

39. EVANKELISTA; TODISTAJAT
1;2 (Altto+Tenori); YLIPAPPI

E: Ja vaikka monta vääriä todistusta tuli esiin, he eivät kuitenkaan löytäneet yhtään. Lopuksi astui esiin kaksi vääriä todistajaa sanoen:
1+2: Hän on sanonut: Voin purkaa Jumalan temppelin ja rakentaa sen kolmessa päivässä.
E: Ja ylipappi nousi ylös sanoen hänelle:
P: Etkö vastaa mitään siihen, mitä nämä todistavat sinua vastaan?
E: Mutta Jeesus vaiken.

40. RESITATIIVI (Tenori)

Jeesukseni vaikenee
väärin valheisiin hiljaa,
näyttääkseen meille siten,
että hänen armelias tahtonsa
on taipuvainen kärsimään puolestamme,
ja että meidän tulisi olla sellaisessa piinassa, joka on hänen piinansa kaltainen,
ja siitä syystä hiljaa vaieta.

41. AARIA (Tenori)

Kärsivällisyyttä, kärsivällisyyttä,
kun minua pistävät kavalat kielet.
Jos kärsin syyllisyydestäni,
häpeästä ja pilkasta,
ai, niin kostakoon rakas Jumala
sydämeni syyttömyys.

42. EVANGELIST; JESUS; PONTIFEX ; CHORUS 1+2 E: Und der Hohenpriester antwortete und sprach zu ihm: P: Ich beschwöre dich bei dem lebendigen Gott, dass du uns sagest, ob du seiest Christus, der Sohn Gottes. E: Jesus sprach zu ihm: J: Du sagest's. Doch sage ich euch: Von nun an wird's geschehen, dass ihr sehen werdet des Menschen Sohn sitzen zur Rechten der Kraft und kommen in Wolken des Himmels. E: Da zerriss der Hohepriester seine Kleider und sprach: P: Er hat Gott gelästert; was dürfen wir weiter Zeugnis? Siehe, itzt habt ihr seine Gotteslästerung gehört. Was dünket euch? E: Sie antworteten und sprachen: 1+2: Er ist des Todes schuldig!	42. EVANKELISTA ; JEESUS; YLIPAPPI ; KUORO 1+2 E: Ja ylipappi vastasi sanoen hänelle: Y: Vannotan sinua elävän Jumalan kautta, että sanot meille, oletko Kristus, Jumalan Poika. E: Jeesus sanoi hänelle: J: Sinä sen sanot. Mutta sanon teille: Tästä lähtien tapahtuu, että näette Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvissä. E: Silloin ylipappi repi vaatteensa ja sanoi: Y: Hän on herjannut Jumalaa, mitä todisteita vielä tarvitsemme? Katso, olette nyt kuulleet hänen herjaavan Jumalaa. Mitä mieltä olette? E: He vastasivat sanoen: 1+2: Hän on ansainnut kuoleman!	47. ARIE (Alt) Erbarne dich, mein Gott, um meiner Zähren willen! Schau hier, schau hier, Herz und Auge weint vor dir bitterlich. 48. CHORAL Bin ich gleich von dir gewichen, stell' ich mich doch wieder ein; hat uns doch dein Sohn verglichen durch sein' Angst und Todespein. Ich verluenge nicht die Schuld; aber deine Gnad' und Huld ist viel grösser als die Sünde, die ich stets in mir befinde. 49. EVANGELIST; JUDAS; CHORUS 1+2 E: Des Morgens aber hielten alle Hohenpriester und Ältesten des Volks einen Rat über Jesum, dass sie ihn töteten. Und bunden ihn, führeten ihn hin und überantworteten ihn dem Landpfleger Pontio Pilato. Da das sahe Judas, der ihn verraten hatte, dass er verdammt war zum Tode, gereuete es ihn, und brachte herwieder die dreissig Silberlinge den Hohenpriestern und Ältesten und sprach: J: Ich habe übel getan, dass ich unschuldig' Blut verraten habe. E: Sie sprachen: 1+2: Was gehet uns das an? Da siehe du zu!	47. AARIA (Altto) Armahda, Jumalani, kyynelteni takia! Katso tänne, katso tänne, sydän ja silmät itkevät edessäsi katkerasti. 48. KORAALI Vaikka olen vaeltanut luotasi, palaan kuitenkin takaisin; Poikasi on kuitenkin sovittanut meidät tuskallaan ja kuolonpiinallaan. En kiellä syyllisyyttä; mutta armosi ja suosiosi on paljon suurempi kuin synti, jonka löydän aina sisältäni. 49. EVANKELISTA; JUUDAS KUORO 1+2 E: Mutta aamulla pitivät kaikki ylipapit ja kansanvanhimmat neuvottelun Jeesuksesta tappaakseen hänet. Ja he sitoivat hänet, veivät hänet pois ja luovuttivat hänet maaherra Pontius Pilatukselle. Kun sen näki Juudas, joka oli kavaltanut hänet, että hänet oli tuomittu kuolemaan, hän katui sitä ja antoi kolmekymmentä hopearahaa takaisin ylipapeille ja vanhimmille sanoen: J: Olen tehnyt pahoin, että olen kavaltanut viattoman veren. E: He sanoivat: 1+2: Mitä se meitä koskee? Katso vain eteesi! 50. EVANKELISTA; YLIPAPIT
43. EVANGELIST; CHORUS 1+2 E: Da speieten sie aus in sein Angesicht und schlugen ihn mit Fäusten. Etliche aber schlugen ihn ins Angesicht und sprachen: 1+2: Weissage uns, Christe, wer ist's, der dich schlug? 44. CHORAL Wer hat dich so geschlagen, mein Heil, und dich mit Plagen so übel zugericht? Du bist ja nicht ein Sünder, wie wir und unsre Kinder; von Missetaten weisst du nicht.	43. EVANKELISTA; KUORO 1+2 E: Silloin he sylkivät häntä kasvoihin ja löivät häntä nyrkein. Mutta muutamat löivät häntä kasvoihin sanoen: 1+2: Ennusta meille, Kristus, kuka on se, joka löi sinua? 44. KORAALI Kuka on sinua noin lyönyt, Vapahtajani, ja sinua tuskin niin pahoinpidellyt? Sinähän et ole mikään syntinen, kuten me ja lapsemme; pahanteoista et tiedä.	50. EVANGELIST; PONTIFEX E: Und er warf die Silberlinge in den Tempel, hub sich davon, ging hin und erhängete sich selbst. Aber die Hohenpriester nahmen die Silberlinge und sprachen: P: Es taugt nicht, dass wir sie in den Gotteskasten legen, denn es ist Blutgeld.	50. EVANKELISTA; YLIPAPIT E: Ja hän heitti hopearahat temppeleihin, nousi ylös, meni pois ja hirttäytyi. Mutta ylipapit ottivat hopearahat sanoen: Y: Ei ole sopivaa, että panemme ne kolehtikirstuun, sillä ne ovat verirahoja.
45. EVANGELIST; PETRUS; ANCILLA 1, 2 (Sopran) E: Petrus aber sass draussen im Palast; und es trat zu ihm eine Magd und sprach: 1: Und du warest auch mit dem Jesus aus Galiläa. E: Er leugnete aber vor ihnen und sprach: P: Ich weiss nicht, was du sagest. E: Als er aber zur Tür hinausging, sahe ihn eine andere und sprach zu denen, die da waren: 2: Dieser war auch mit dem Jesu von Nazareth. E: Und er leugnete abermal und schwur dazu: P: Ich kenne des Menschen nicht. E: Und über eine kleine Weile traten hinzu, die da stunden, und sprachen zu Petro:	45. EVANKELISTA; PIETARI; PALVELIJATAR 1,2 (Sopraano) E: Mutta Pietari istui ulkona palatsissa; ja hänen luokseen tuli eräs palvelijatar sanoen: 1: Ja sinä olit myös Jeesus Galilealaisen kanssa. E: Mutta hän valehteli heille sanoen: P: En tiedä, mitä sanot. E: Mutta kun hän meni ovesta ulos, toinen näki hänet sanoen niille, jotka olivat siellä: 2: Myös tämä oli Jeesus Nasaretilaisen kanssa. E: Ja hän valehteli uudelleen ja vannoi lisäksi: P: En tunne sitä miestä: E: Ja pienen hetken kuluttua tulivat lisäksi ne, jotka olivat siellä, sanoen Pietarille:	51. ARIE (Bass) Gebt mir meinen Jesum wieder! Seht, das Geld, den Mörderlohn, wirft euch der verlor'ne Sohn zu den Füssen nieder! Gebt mir meinen Jesum wieder! 52. EVANGELIST; JESUS; PILATUS E: Sie hielten aber einen Rat und kauften einen Töpfersacker darum zum Begräbnis der Pilger. Daher ist derselbige Acker genennet Blutacker bis auf den heutigen Tag. Da ist erfüllet, das gesagt ist durch den Propheten Jeremias, da er spricht: "Sie haben genommen dreissig Silberlinge, damit bezahlet ward der Verkaufte, welchen sie kauften von den Kindern Israel, und haben sie gegeben um einen Töpfersacker, als mir der Herr befohlen hat." Jesus aber stund vor dem Landpfleger; und der Landpfleger fragte ihn und sprach: P: Bist du der Jüden König? E: Jesus aber sprach zu ihm: J: Du sagest's. E: Und da er verklagt war von den Hohenpriester und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:	51. AARIA (Basso) Antakaa minulle Jeesukseni takaisin! Katsokaa, rahan, murhaajanpalkkion, heittää teille tuhlaajapoika alas jalkoihin! Antakaa minulle Jeesukseni takaisin! 52. EVANKELISTA; JEESUS; PILATUS E: Mutta he pitivät neuvottelun ja ostivat ruukuntelijän pellon pyhiinvaltaajien hautaamiseksi. Siksi samaa peltoa nimetään Veripelloksi aina tähän päivään asti. Silloin kävi toteen se, minkä profeetta Jeremias on sanonut, joka sanoo: "Olette ottaneet kolmekymmentä hopearahaa, joilla maksettiin myyty mies, jonka he ostivat Israelin lapsilta; ja he ovat antaneet ne ruukuntelijän pellost, kuten Herra on minua käskenyt." Mutta Jeesus seisoi maaherran edessä; ja maaherra kysyi häneltä sanoen: P: Oletko juutalaisten kuningas? E: Mutta Jeesus sanoi hänelle: J: Sinä sen sanot. E: Ja kun ylipapit ja vanhimmat olivat syyttäneet häntä, hän ei vastannut mitään. Silloin Pilatus sanoi hänelle:
46. EVANGELIST; PETRUS; CHORUS 2 2: Wahrlich, du bist auch einer von denen; denn deine Sprache verrät dich. E: Da hub er an, sich zu verfluchen und zu schwören: P: Ich kenne des Menschen nicht. E: Und alsbald krähet der Hahn. Da dachte Petrus an die Worte Jesu, da er zu ihm sagte: "Ehe der Hahn krähen wird, wirst du mich dreimal verleugnen." Und ging heraus und weinete bitterlich.	46. EVANKELISTA; PIETARI; KUORO 2 2: Totisesti, myös sinä olet yksi niistä; sillä kieleksi kavalsi sinut. E: Silloin hän alkoi kirotta ja vannota: P: En tunne sitä ihmistä. E: Ja heti kiekui kukko. Silloin Pietari ajatteli Jeesuksen sanoja, kun Jeesus sanoi hänelle: "Ennen kuin kukko kiekuu, sinä kolmasti minut kiellät." Ja meni ulos ja itki katkerasti.	52. EVANGELIST; JESUS; PILATUS E: Und da er verklagt war von den Hohenpriester und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:	52. EVANKELISTA; JEESUS; PILATUS E: Ja kun ylipapit ja vanhimmat olivat syyttäneet häntä, hän ei vastannut mitään. Silloin Pilatus sanoi hänelle:

P: Hörest du nicht, wie hart sie dich verklagen?
E: Und er antwortete ihm nicht auf ein Wort, also, dass sich auch der Landpfleger sehr wunderte.

53. CHORAL *

Befiehl du deine Wege
und was dein Herze kränkt
der allertreusten Pflege
des, der den Himmel lenkt.
Der Wolken, Luft und Winden
gibt Wege, Lauf und Bahn,
der wird auch Wege finden,
da dein Fuss gehen kann.

54. EVANGELIST; PILATUS;
UXOR PILATI (Sopran);
CHORUS 1+2

E: Auf das Fest aber hatte der Landpfleger Gewohnheit, dem Volk einen Gefangenen loszugeben, welchen sie wollten. Er hatte aber zu der Zeit einen Gefangenen, einen sonderlichen vor andern, der hiess Barrabas. Und da sie versammelt waren, sprach Pilatus zu ihnen:

P: Welchen wolltet ihr, dass ich euch losgebe? Barrabam oder Jesum, von dem gesagt wird, er sei Christus?

E: Denn er wusste wohl, dass sie ihn aus Neid überantwortet hatten. Und da er auf dem Richtstuhl sass, schickete sein Weib zu ihm und liess ihm sagen:

U: Habe du nichts zu schaffen mit diesem Gerechten; ich habe heute viel erlitten im Traum von seinetwegen!

E: Aber die Hohenpriester und die Ältesten überredeten das Volk, dass sie um Barrabas bitten sollten und Jesum umbrächten. Da antwortete nun der Landpfleger und sprach zu ihnen:

P: Welchen wollt ihr unter diesen zweien, den ich euch soll losgeben?

E: Sie sprachen:

1+2: Barrabam!

E: Pilatus sprach zu ihnen:

P: Was soll ich denn machen mit Jesu, von dem gesagt wird, er sei Christus?

E: Sie sprachen alle:

1+2: Lass ihn kreuzigen!

55. CHORAL

Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe!
Der gute Hirte leidet für die Schafe,
die Schuld bezahlt der Herr(e),
der Gerechte,
für seine Knechte.

56. EVANGELIST; PILATUS

E: Der Landpfleger sagte:

P: Was hat er denn Übels getan?

57. REZITATIV (Sopran)

Er hat uns allen wohlgetan.
den Blinden gab er das Gesicht,
die Lahmen macht er gehend;
er sagt' uns seines Vaters Wort,
er trieb die Teufel fort.
Betäubte hat er aufgerichtet',
er nahm die Sünden auf und an.
Sonst hat mein Jesus nichts getan.

P: Etkö kuule, kuinka kovasti he syyttävät sinua?

E: Ja hän ei vastannut hänelle sanaakaan, niin, että maaherrakin ihmetteli sitä suuressi.

53. KORAALI *

Usko tiesi
ja se, mikä loukkaa sydäntäsi,
sen kaikkein uskollisimpaan hoitoon,
joka ohjaa taivasta.
Se, joka pilville, ilmalle ja tuulille
antaa tiet, kulun ja radan,
se löytää myös tiet,
joilla jalkasi voi käydä.

54. EVANKELISTA; PILATUS;
PILATUKSEN VAIMO (Sopraano);
KUORO 1+2

E: Mutta juhlan aikana maaherralla oli tapana vapauttaa kansalle yksi vanki, jonka he tahtoivat. Mutta hänellä oli siihen aikaan muista täysin poikkeava vanki, jonka nimi oli Barrabas. Ja kun he olivat kokoontuneet, Pilatus sanoi heille:

P: Kumman tahdotte, että vapautan teille? Barrabaan vai Jeesuksen, josta sanotaan, että hän olisi Kristus?

E: Sillä hän tiesi hyvin, että he olivat antaneet hänet hänen käsiinsä kateudesta. Ja kun hän istui tuomarinistuimella, hänen vaimonsa lähetti hänelle viestin, joka kuului:

V: Älä tee mitään tälle vanhurskaalle; olen tänään kärsinyt paljon unessa hänen vuoksensa!

E: Mutta ylipapit ja vanhimmat ylipuhuivat kansan, että se pyytäisi vapauttamaan Barrabaan ja surmaamaan Jeesuksen. Siinä tapauksessa maaherra vastasi nyt heille sanoen:

P: Kumman näistä kahdesta tahdotte, että vapautan teille?

E: He sanoivat:

1+2: Barrabaan!

E: Pilatus sanoi heille:

P: Mitä minun sitten pitää tehdä Jeesukselle, jonka sanotaan olevan Kristus?

E: He kaikki sanoivat:

1+2: Ristiinnaulittakoon hänet!

55. KORAALI

Kuinka ihmeellinen onkaan tämä rankaisu!
Hyvä paimen kärsii lampaittensa puolesta,
syyllisyyden maksaa Herra,
Vanhurskas,
palvelijainsa puolesta.

56. EVANKELISTA; PILATUS

E: Maaherra sanoi:

P: Mitä hän on sitten tehnyt pahaa?

57. RESITATIIVI (Sopraano)

Hän on tehnyt hyvää meille kaikille.
sokeille hän antoi näön,
rammat hän tekee käveleviksi;
hän sanoi meille Isänsä sanat,
hän ajoi paholaiset pois.
Murheellisia hän on lohduttanut,
hän otti synnit kantaakseen.
Muuten Jeesukseni ei ole tehnyt mitään.

58. ARIE (Sopran)

Aus Liebe will mein Heiland sterben,
von einer Sünde weiss er nichts,
dass das ewige Verderben
und die Strafe des Gerichts
nicht auf meiner Seele bliebe.
Aus Liebe, aus Liebe
will mein Heiland sterben.

59. EVANGELIST; PILATUS;
CHORUS 1+2

E: Sie schriehen aber noch mehr und sprachen:

1+2: Lass ihn kreuzigen!

E: Da aber Pilatus sahe, dass er nichts schaffete, sondern dass ein viel grösser Getümmel ward, nahm er Wasser und wusch die Hände vor dem Volk und sprach:

P: Ich bin unschuldig an dem Blut dieses Gerechten, sehet ihr zu!

E: Da antwortete das ganze Volk und sprach:

1+2: Sein Blut komme über uns und unsre Kinder.

60. REZITATIV (Alt)

Erbarm' es Gott!
Hier steht der Heiland angebunden.
O Geisselung, o Schläg', o Wunden!
Ihr Henker, haltet ein!
Erweicht euch der Seelen Schmerz,
der Anblick solches Jammers nicht?
Ach ja, ihr habt ein Herz,
das muss der Martersäule gleich
und noch viel härter sein.
Erbarmt euch, haltet ein!

61. ARIE (Alt)

Können Tränen meiner Wangen
nichts erlangen,
o, so nehmt mein Herz hinein!
Aber lasst es bei den Fluten,
wenn die Wunden mild bluten,
auch die Opferschale sein.

62. EVANGELIST; CHORUS 1+2

E: Da nahmen die Kriegsknechte des Landpflegers Jesum zu sich in das Richthaus und sammelten über ihn die ganze Schaar und zogen ihn aus und legeten ihm einen Purpurnantel an und flochten eine Dornenkrone und setzten sie auf sein Haupt und ein Rohr in seine rechte Hand und beugten die Knie vor ihm und spotteten ihn und sprachen:

1+2: Gegrüsst seist du, Jüdenkönig!

E: Und speieten ihn an und nahmen Rohr und schlugen damit sein Haupt.

63. CHORAL *

O Haupt voll Blut und Wunden,
voll Schmerz und voller Hohn,
o Haupt zu Spott gebunden
mit einer Dornenkrone,
o Haupt, sonst schön gezieret
mit höchster Ehr' und Zier,
jetzt aber hoch schimpfieret,
gegrüsst seist du mir!
Du edles Angesichte,
dafür sonst schrickt und scheut
das grosse Weltgewichte,

58. AARIA (Sopraano)

Rakkaudesta Vapahtajani tahtoo kuolla,
yhdestäkään synnistä hän ei tiedä mitään,
että ikuinen tuho
ja tuomion rangaistus
eivät jäisi sieluuni.
Rakkaudesta, rakkaudesta
Vapahtajani tahtoo kuolla.

59. EVANKELISTA; PILATUS;
KUORO 1+2

E: Mutta he huusivat yhä enemmän ja sanoivat:

1+2: Ristiinnaulitkaamme hänet!

E: Mutta kun Pilatus näki, ettei hän voinut enää tehdä mitään, vaan että meteli yhä yltyi, hän otti vettä ja pesi kätensä kansan edessä ja sanoi:

P: Olen syytön tämän Vanhurskaan vereen, katsokaa eteenne!

E: Silloin koko kansa vastasi sanoen:

1+2: Hänen verensä tulkoon päällemme ja lastemme päälle.

60. RESITATIIVI (Altto)

Armahda Jumala!
Tässä on Vapahtaja sidottuna.
Oi ruoskinta, oi iskut, oi haavat!
Te teloitattajat, pysähtykää!
Eikö teitä hellyttä sietujen tuska,
sellaisen kurjuuden näky?
Ai niin, teillä on sydän,
jonka täytyy olla piinapylvään kaltainen
ja vielä paljon kovempi.
Armahtakaa, pysähtykää!

61. AARIA (Altto)

Eivätkö poskieni kyneleet
voi saavuttaa mitään,
oi, silloin ottakaa sydämeni!
Mutta antakaa virtojen varsilla,
kun haavat vuotavat verta vienosti,
olla myös uhrimalja.

62. EVANKELISTA; KUORO 1+2

E: Silloin maaherran sotilaat veivät Jeesuksen mukanaan oikeustaloon ja keräsivät hänen ympärilleen koko joukon ja riisuiivat hänet ja pukivat hänelle purppuraviitan ja sitoivat orjantappurakruunun ja asettivat sen hänen päähänsä ja ruo'on oikeaan käteen ja polvistuivat hänen eteensä ja pilkkasivat häntä sanoen:

1+2: Ole tervehditty sinä, juutalaisten kuningas!

E: Ja sylkivät hänen päälleen ja ottivat ruo'on ja löivät sillä hänen päätänsä.

63. KORAALI *

Oi pää täynnä verta ja haavoja,
täynnä tuskaa ja täynnä ivaa,
oi pää sidottu ivaan
orjantappurakruunulla,
oi pää, muuten kauniisti koristeltu
korkeimmalla kunnialla ja koristeella,
mutta nyt suuresti häväisty,
minä tervehdin sinua!
Sinä Jalokasvoinen,
jonka edessä muuten pelokkaana ja arkana
on suuri maailmanarvo,

wie bist du so bespeit,
wie bist du so erleuchtet!
Wer hat dein Augenlicht,
dem sonst kein Licht nicht gleichet,
so schändlich zugericht'?

64. EVANGELIST

Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Mantel aus und zogen ihm seine Kleider an und führten ihn hin, dass sie ihn kreuzigten. Und indem sie hinausgingen, funden sie einen Menschen von Kyrene mit Namen Simon; den zwungen sie, dass er ihm sein Kreuz trug.

65. REZITATIV (Bass)

Ja freilich will in uns das Fleisch und Blut zum Kreuz gezwungen sein ;
je mehr es unsrer Seele gut
je herber geht es ein.

66. ARIE (Bass)

Komm, süßes Kreuz, so will ich sagen,
mein Jesu, gib es immer her.
Wird mir mein Leiden einst zu schwer,
so hilfst du mir es selber tragen.
Komm, süßes Kreuz ...

67a. EVANGELIST

Und da sie an die Stätte kamen mit Namen Golgatha, das ist verdeutschet "Schädelstätt", gaben sie ihm Essig zu trinken mit Gallen vermischt; und da er's schmeckte, wollte er's nicht trinken. Da sie ihn aber gekreuziget hatten, teilten sie seine Kleider und warfen das Los darum, auf dass erfüllet würde, das gesagt ist durch den Propheten: "Sie haben meine Kleider unter sich geteilet, und über mein Gewand haben sie das Los geworfen." Und sie sassen allda und hüteten sein. Und oben zu seinen Häupten (über seinem Haupt) hefteten sie die Ursach seines Todes beschrieben, nämlich: "Dies ist Jesus, der Juden König." Und da wurden zween Mörder mit ihm gekreuziget, einer zur Rechten und einer zur Linken. Die aber vorübergingen, lästerten ihn und schüttelten ihre Köpfe und sprachen:

67b. CHORUS 1+2

Der du den Tempel Gottes zerbrichst und bauest ihn in dreien Tagen, hilf dir selber! Bist du Gottes Sohn, so steig herab vom Kreuz!

67c. EVANGELIST

Desgleichen auch die Hohenpriester spot-teten sein (ihn) samt den Schriftgelehrten und Ältesten und sprachen:

67d. CHORUS 1+2

Andern hat er geholfen und kann ihm selber nicht helfen. Ist er der König Israel(s), so steige er nun vom Kreuz, so wollen wir ihm glauben. Er hat Gott vertrauet, der erlöse ihn nun, lüset' ihn; denn er hat gesagt: "Ich bin Gottes Sohn"

kuinka sinä olet niin syljetty,
kuinka kalpea sinä oletkaan!
Kuka on silmiesi valon,
jonka kaltainen ei muuten ole mikään valo,
niin häpeällisesti saanut sammumaan?

64. EVANKELISTA

Ja kun he olivat ivanneet häntä, he riisuivat häneltä viitan ja pukivat hänelle hänen vaatteensa ja veivät hänet pois ristiinnaulittavaksi. Ja kun he menivät ulos, he tapasivat kyreneläisen miehen nimeltä Simon; he pakottivat hänet kantamaan Jeesuksen ristiä.

65. RESITATIIVI (Basso)

Niin tosin tahtoo meissä liha ja veri olla pakotettu ristille; mitä enemmän se on sielullemme hyvää, sitä karvaammalta se maistuu.

66. AARIA (Basso)

Tule, armas risti, niin tahdon sanoa,
Jeesukseni, anna se tänne. Jos kärsimykseni tulee minulle joskus liian raskaaksi,
niin autatko minua kantamaan sitä itse.
Tule, armas risti ...

67a. EVANKELISTA

Ja kun he tulivat paikkaan nimeltä Golgata, joka merkitsee käännettynä "Pääkallapaikka", he antoivat hänelle etikkaa juotavaksi sappeen sekoitetuna; ja kun hän maistoi sitä, hän ei tahtonut juoda sitä. Mutta kun he olivat ristiinnaulituneet hänet, he jakoivat hänen vaatteensa ja heittivät arpaa niistä, jotta kävisi toteen se, mitä profeetan kautta on sanottu: "He ovat jakaneet vaatteeni keskenään, ja puvustani (ihokas) he ovat heittäneet arpaa." Ja he istuivat siellä vartioiden häntä. Ja ylös hänen päänsä päälle he kiinnittivät hänen kuolemansa syyn kirjoitettuna, nimittäin: "Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas." Ja silloin ristiinnaulittiin kaksi murhaajaa hänen kanssaan, toinen oikealle ja toinen vasemmalle puolelle. Mutta ne, jotka kulkivat ohitse, herjasivat häntä ja pudistivat päätänsä ja sanoivat:

67b. KUORO 1+2

Sinä, joka hajotat Jumalan temppelin ja rakennat sen kolmessa päivässä, auta itseäsi! Jos olet Jumalan Poika, niin astu alas ristiltä!

67c. EVANKELISTA

Samoin myös ylipapit sekä kirjanoppineet ja vanhimmat ivasivat häntä sanoen:

67d. KUORO 1+2

Muita hän on auttanut eikä voi auttaa itseänsä. Jos hän on Israelin kuningas, niin hän astukoon nyt ristiltä, niin tahdomme uskoa häneen. Hän on uskonut Jumalaan, joka pelastakoon hänet nyt, jos se häntä (Jumalaa) miellyttää; sillä hän on sanonut: "Minä olen Jumalan Poika"

68. EVANGELIST

Desgleichen schmäheten ihn auch die Mörder, die mit ihm gekreuziget waren.

69. REZITATIV (Alt)

Ach, Golgatha, unsel'ges Golgatha!
der Herr der Herrlichkeit muss schimpflich hier verderben,
der Segen und das Heil der Welt wird als ein Fluch ans Kreuz gestellt.
Der Schöpfer Himmels und der Erden soll Erd' und Luft entzogen werden.
Die Unschuld muss hier schuldig sterben,
das gehet meiner Seele nah;
ach Golgatha, unsel'ges Golgatha!

70. ARIE (Alt); CHORUS 2

A: Sehet, Jesus hat die Hand,
uns zu fassen ausgespannt, kommt!
2: Wohin?
A: In Jesu Armen sucht Erlösung,
nehmt Erbarmen, suchet!
2: Wo?
A: In Jesu Armen. Lebet, sterbet, ruhet hier,
ihr verlassnen Küchlein ihr, bleibet!
2: Wo?
A: In Jesu Armen.

71. EVANGELIST; JESUS; CHORUS 1; 2

E: Und von der sechsten Stunde an war eine Finsternis über das ganze Land bis zu der neunten Stunde. Und um die neunte Stunde schrie Jesus laut und sprach:
J: Eli, Eli, lama asabthani?
E: Das ist: "Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen?" Etliche aber, die da stunden, da sie das höreten, sprachen sie:
1: Der ruft dem Elias!
E: Und bald lief einer unter ihnen, nahm einen Schwamm und füllte ihn mit Essig und steckte ihn auf
auf ein Rohr und trankete ihn. Die andern aber sprachen:
2: Halt, lass sehen, ob Elias komme und und ihm helfe?
E: Aber Jesus schrie abermals laut, und verschied.

72. CHORAL *

Wenn ich einmal soll scheiden,
so scheid nicht von mir,
wenn ich den Tod soll leiden,
so tritt du dann herfür!
Wenn mir am allerbängsten
wird um das Herze sein,
so reiss mich aus den Ängsten
kraft deiner Angst und Pein!

73a. EVANGELIST

Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriss in zwei Stück, von oben an bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich auf, und stunden aud viel Leiber der Heiligen, die da schliefen und gingen aus den Gräbern nach seiner Auferstehung und kamen in die heilige Stadt und erschienen vielen.
Aber der Hauptmann und die bei ihm waren und bewahreten Jesum, da sie

68. EVANKELISTA

Samoin herjasivat häntä myös murhaajat, jotka oli ristiinnaulittu hänen kanssaan.

69. RESITATIIVI (Altto)

Ah, Golgata, kurja Golgata!
Kirkkauden Herran täytyy kuolla täällä häpeällisesti,
maailman voitto ja Vapahtaja pannaan kirouksena ristille.
Taivaan ja maan Luoja riistetään maasta ja ilmasta.
Syyttömän täytyy kuolla täällä syyllisenä, se koskettaapi sielua;
ah Golgata, kurja Golgata!

70. AARIA (Altto); KUORO 2

A: Katsokaa, Jeesus on levittänyt kädensä syleilläkseen meitä, tulkaa!
2: Mihin?
A: Jeesuksen sylistä etsikää pelastusta, ottakaa armo, etsikää!
2: Mistä?
A: Jeesuksen sylistä. Eläkää, kuolkaa, levätkää täällä,
te hylätyt kananpojat, pysykää!
2: Missä?
A: Jeesuksen sylissä.

71. EVANKELISTA; JEEUS; KUORO 1; 2

E: Ja kuudennesta hetkestä alkaen pimeys oli koko maan päällä yhdeksänteen hetkeen asti. Ja yhdeksännellä hetkellä Jeesus huusi kovalla äänellä sanoen:
J: Eeli, Eeli, lama sabaktani?
E: Se on: "Jumalani, Jumalani, miksi olet hylännyt minut?" Mutta muutamat, jotka seisovivat siellä, kun he sen kuulivat, he sanoivat:
1: Hän huutaa Eliasta!
E: Ja pian juoksi yksi heistä, otti sienen ja täytti sen etikalla ja pisti sen ruo'on päähän ja juotti häntä. Mutta toiset sanoivat:
2: Seis, katsokaamme, tuleeko Elias auttaamaan!
E: Mutta Jeesus huusi toistamiseen kovalla äänellä ja heitti henkensä.

72. KORAALI *

Kun minun tulee kerran lähteä,
niin älä lähde luotani,
kun minun tulee kärsiä kuolema,
niin ilmesty silloin minulle!
Kun pelokkaimmillaan sydämeni on,
niin tempaise minut peloista pelkosi ja piinasi voimasta!

73a. EVANKELISTA

Ja katsohan, temppelin esirippu repesi kahtia ylhäältä alas. Ja maa tärisi, ja kalliot halkesivat, ja haudat aukenivat, ja nousivat ylös pyhien monet ruumiit, jotka makasivat siellä, ja lähtivät haudoista hänen ylösnousemisensa jälkeen ja tulivat pyhään kaupunkiin ja ilmestyivät monille.
Mutta päämies ja ne, jotka olivat hänen kanssaan vartioimassa Jeesusta, kun he

sahan das Erdbeben und was da geschah, erschrakn sie sehr und sprachen:

73b. CHORUS 1+2

Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen.

73c. EVANGELIST

Und es waren viel Weiber da, die von ferne zusahen, die da waren nachgefolget aus Galiläa, und hatten ihm gedienet, unter welchen war Maria Magdalena und Maria, die Mutter Jacobi und Joses, und die Mutter der Kinder Zebedäi.

Am Abend aber kam ein reicher Mann von Arimathia, der hiess Joseph, welcher auch ein Jünger Jesu war. Der ging zu Pilato und bat ihn um den Leichnam Jesu.

Da befahl Pilatus, man sollte ihm ihn geben.

74. REZITATIV (Bass)

Am Abend, da es kühle war, ward Adams Fallen offenbar; am Abend drückt ihn der Heiland nieder. Am Abend kam die Taube wieder und trug ein Ölblatt in dem Munde. O schöne Zeit! O Abendstunde! Der Friedensschluss ist nun mit Gott gemacht, denn Jesus hat sein Kreuz vollbracht. Sein Leichnam kommt zur Ruh', ach! liebe Seele, bitte du, geh', lasse dir den toten Jesum schenken, o heilsames, o köstlich's Angedenken!

75. ARIE (Bass)

Mache dich, mein Herze, rein, ich will Jesum selbst begraben. Denn er soll nunmehr in mir für und für seine süsse Ruhe haben. Welt, geh' aus, lass Jesum ein! Mache dich . . .

76a. EVANGELIST

Und Joseph nahm den Leib und wickelte ihn in ein rein Leinwand und legte ihn in sein eigen' neu' Grab, welches er hatte lassen in einen Fels hauen und wälzte einen grossen Stein vor die Tür des Grabes und ging davon. Es war aber allda Maria Magdalena und die andere Maria, Des andern Tages, der da folget nach dem Rüsttage, kamen die Hohenpriester und Pharisäer sämtlich zu Pilato und sprachen:

76b. CHORUS 1+2

Herr, wir haben gedacht, dass dieser Verführer sprach, da er noch lebete: "Ich will nach dreien Tagen wieder auferstehen." Darum befiehl, dass man das Grab verwahre bis an den dritten Tag, auf dass nicht seine Jünger kommen und stehlen ihn und sagen zu dem Volk: "Er ist auferstanden von den Toten"; und werde der letzte Betrug ärger denn der erste.

näköivät maanjärityksen ja sen, mitä silloin tapahtui, pelästävivät he suuresti ja sanoivat:

73b. KUORO 1+2

Totisesti, tämä on ollut Jumalan Poika.

73c. EVANKELISTA

Ja siellä oli paljon naisia, jotka katselivat kaukaa, jotka olivat seuranneet sinne Galileasta ja palvelleet häntä, joiden joukossa olivat Maria Magdaleena ja Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti, sekä Sebeduksen lasten äiti.

Mutta illalla tuli rikas mies, joka oli kotoisin Arimatiasta ja nimeltään Joosef ja oli myös Jeesuksen opetuslapsi. Hän meni Pilatuksen luo ja pyysi häneltä Jeesuksen ruumista.

Silloin Pilatus käski antaa se hänelle.

74. RESITATIIVI (Basso)

Illalla, kun oli viileää, Aatamin syntiinlankeaminen kävi ilmi; illalla Vapahtaja painaa hänet maahan. Illalla kyyhkynen palasi kantaen öljypuunlehteä suussaan. Oi ihana aika! Oi iltahetki! Rauhansopimus on nyt tehty Jumalan kanssa, sillä Jeesus on kärsinyt hänen ristinsä. hänen ruumiinsa pääsee lepoon, ah, rakas sielu, ole hyvä ja mene ja pyydä saada itsellesi kuollut Jeesus, oi terveellinen, oi kallisarvoinen muisto!

75. AARIA (Basso)

Puhdista itsesi, sydämeni, tahdon itse haudata Jeesuksen. Sillä hänellä tulee tästä lähtien olla minussa ikuinen, ihana rauha. Maailma, mene ulos, päästä Jeesus sisään! Puhdista . . .

76a. EVANKELISTA

Ja Joosef otti ruumiin ja kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen ja asetti sen omaan uuteen hautaan, jonka hän oli hakkauttanut kalliioon, ja vieritti suuren kiven haudan ovelle ja poistui. Mutta siellä olivat Maria Magdaleena ja toinen Maria, jotka istuutuivat vastapäätä hautaa. Toisena päivänä, joka silloin seuraa valmistuspäivää, kokoontuivat ylipapit ja fariseukset Pilatuksen luo ja sanoivat

76b. KUORO 1+2

Herra, olemme ajatelleet, että tämä viekoittelija sanoi, kun hän vielä eli: "Nousen kolmen päivän päästä jälleen ylös." Siksi käskettiin, että hautaa vartioidaan kolmanteen päivään asti, jotta hänen opetuslapsensa eivät tulisi varastamaan häntä ja sanoisi kansalle: "Hän on noussut kuolleista"; ja jälkimmäisestä petoksesta tulisi pahempi kuin edellisestä.

76c. EVANGELIST; PILATUS

E: Pilatus sprach zu ihnen:

P: Da habt ihr die Hüter; gehet hin und verwahret's, wie ihr wisset!

E: Sie gingen hin und verwahreten das Grab mit Hütern und versiegelten den Stein.

77. REZITATIV (Sopran; Alt; Tenor; Bass); CHORUS 2

B: Nun ist der Herr zur Ruh' gebracht.

2: Mein Jesu, gute Nacht!

T: Die Müh' ist aus, die unsre Sünden ihm gemacht.

2: Mein Jesu, gute Nacht!

A: O selige Gebeine, seht, wie ich euch mit Russ und Reu beweine, dass euch mein Fall in solche Not gebracht!

2: Mein Jesu, gute Nacht!

S: Habt lebenslang vor euer Leiden tausend Dank, dass ihr mein Seelenheil so wert geacht't.

2: Mein Jesu, gute Nacht!

78. CHORUS 1; 2; 1+2

1+2: Wir setzen uns mit Tränen nieder und rufen dir im Grabe zu:

Ruhe sanfte, sanfte ruh!

1: Ruht, ihr ausgesognen Glieder!

2: Ruhe sanfte, ruhet wohl!

1: Euer Grab und Leichenstein soll dem ängstlichen Gewissen ein bequemes Ruhekissen und der Seelen Ruh...

2: Ruhet sanfte, ruhet wohl!

1: ...statt sein. Höchst vergnügt schlummern da die Augen ein.

1+2: Wir setzen uns . . .

Das deutsche Text von:

Picander (1728) alias Christian Friedrich Henrici (1700-64)

76c. EVANKELISTA; PILATUS

E: Pilatus sanoi hänelle:

P: Siinä teillä on vartijat; menkää vartioimaan sitä, kuten tiedätte!

E: He menivät vartioimaan hautaa vartioiden kanssa ja sinetöivät kiven.

77. RESITATIIVI (Sopraano; Alto; Tenori; Basso); KUORO 2

B: Nyt on Herra saatettu rauhaan.

2: Jeesukseni, hyvää yötä!

T: Vaiva on pois, syntimme hän on sovittanut.

2: Jeesukseni, hyvää yötä!

A: Oi autuaat luut, katsokaa, kuinka itkenkään teitä parannuksin ja katumuksin, että teidät tapaukseni on saattanut sellaiseen hätään!

2: Jeesukseni, hyvää yötä!

S: Elinikäisesti kärsimyksistänne tuhannet kiitokset, että olette arvostaneet sieluni terveyttä niin suuresti.

2: Jeesukseni, hyvää yötä!

78. KUORO 1; 2; 1+2

1+2: Istuudumme kyynelin ja huudamme sinulle hautaan: Lepää rauhassa, rauhassa lepää!

1: Levätkää, te uupuneet jäsenet!

2: Lepää rauhassa, levätkää hyvin!

1: Hautanne ja hautakivenne tulee olla rauhattomalle omatunnonlempiä päänalus ja sielujen lepo...

2: Levätkää rauhassa, levätkää hyvin!

1: ...paikka. Ylen tyytyväisinä uinahtavat silloin silmät.

1+2: Istuudumme . . .

*) Melodian säveltänyt saks. Hans Leo Hassler (1564-1612) v. 1601 (ks. virsi 63)

Käsiohjelman kannen ikoni:

Evankelista Matteus, tempera-maalaus puulle, n. 1360.

Eturivin laulajattariimme kuuluva **Satu Vihavainen** on Suomen Kansallisoopperan solisti vuodesta 1982. Hän on valmistunut Sibelius-Akatemiasta 1981 Gunni Granbergin oppilaana ja täydentänyt opintojaan Vera Roszan, Herbert Brauerin sekä Shen Xianin johdolla.

Vihavaisen ohjelmistoon kuuluvat useimmat lyyrisen sopraanon oopperaroolit sekä kaikki keskeiset oratoriot ja passiot, joita hän on esittänyt myös useissa Euroopan maissa.

Eniten Vihavaista on kuultu *Taika huilun* Paminan roolissa, mm. useana kesänä Savonlinnan Oopperajuhlilla. Aulis Sallisen *Kullervo*-oopperan kantaesityksessä Los Angelesissa hän sai

Tom Nyman opiskeli Sibelius-Akatemiassa Anssi Hirvosen ja Tom Krausen johdolla. Opintojaan hän on täydentänyt Lontoossa Vera Roszan sekä Peter Lindroosin johdolla.

Tom Nyman debytoi Suomen Kansallisoopperassa 1989 Trailescun *Saapasjalkakissan* prinsinä. Savonlinnan Oopperajuhlilla hän lauloi 1994 Mozartin *Taika huilun* Taminona. Oopperalavalla Nyman on esiintynyt myös Virossa ja Saksassa.

erinomaisen arvostelumenestyksen.

Satu Vihavainen on viime aikoina tullut tunnetuksi suurista rooleistaan Wagnerin *Nibelungin sormus* -produktiossa, jossa hän on esiintynyt Götz Friedrichin ohjauksessa Freiana, Gerhildenä ja Gutrunena. Laajasta oopperaohjelmistosta mainittakoon Wagner-roolien lisäksi mm. Micaëla (*Carmen*), Marguerite (*Faust*), Mimi (*La Bohème*), Nedda (*Pajatto*), Pamina (*Taika huilu*) ja Donna Elvira (*Don Giovanni*) sekä Anja (*Juha*), Noora (*Auringon talo*) ja Riitta (*Viimeiset kiusaukset*).

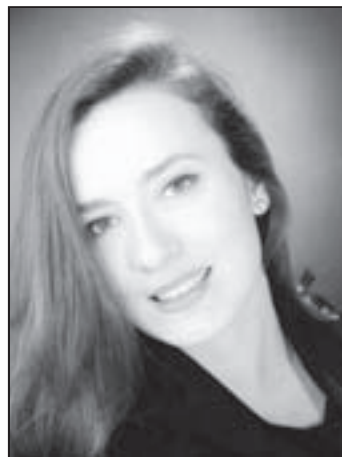
Oopperatyönsä ohella Satu Vihavainen on esiintynyt eri puolilla Eurooppaa orkestereiden solistina laulaen poikkeuksellisen monipuolista ohjelmistoa. Suomalaisten säveltäjien tulkitsijana hänet tunnetaan erityisesti Joonas Kokkosen teosten esittäjänä monien konserttavierailujen yhteydessä. Edelleen on syytä mainita Vihavaisen suuret soolo-osuudet mm. Sibeliuksen *Kullervossa* ja Shostakovitshin XIV sinfoniassa.

Madame Butterflyn nimiroolin Satu Vihavainen laulaa Suomen Kansallisoopperan uudessa produktiossa alkavalla näytäntökaudella.

Keskeisiä oopperaroleja Nymanilla ovat *Taika huilun* Tamino sekä *Ryöstö seraljista* -oopperan Belmonte. Tom Nyman on esiintynyt usein myös oratorio- ja passiosolistina mm. Peter Schreierin, Roy Goodmanin ja Harry Christophersin johdolla. Perheen pienimmät tuntevat Nymanin äänen Walt Disneyn piirretyistä filmeistä.

Levytyksiä Nyman on tehnyt Suomen Kansallisoopperan, Turun, Lahden, Jyväskylän ja Vaasan orkestereiden solistina. Tuorein levytys on Crusellin ooppera *Den lilla Slafvinnan*.

Kuluvan kauden töihin ovat kuuluneet *Taika huilun* Tamino sekä Mederon rooli Haydnin oopperassa *Orlando Paladino* Suomen Kansallisoopperassa.

Lilli Paasikivi on suorittanut lauluopintonsa Tukholmassa ja Lontoossa. Diplominsa hän suoritti professori Solwig Grippen johdolla vuonna 1992 Tukholman musiikkikorkeakoulussa. Samanaikaisesti Tukholman-opiskelun kanssa hän jatkoi opintojaan vuosina 1991-1994 Lontoon Royal College of Musicissa. RCM:n oopperakoulutusta hän valmistui vuonna 1994. Lontoossa hän on opiskellut myös Dame Janet Bakerin yksityisoppilaana.

Kilpailumenestystä Paasikivelle on karttunut Christina Nilsson -laulukilpailussa 1990 (jaettu 1. sija), Lappeenrannan laulukilpailussa 1992 (2. sija) sekä kansainvälisessä Mirjam Helin -lau-

Anssi Hirvonen on suorittanut Sibelius-Akatemiassa kanttoriurkurin, yksinlaulunopettajan ja laulun diplomitutkinnot. Lisäksi hän on täydentänyt taitojaan ulkomaisilla jatko-opinnoilla mm. Berliinissä ja Wienissä.

Anssi Hirvosen kevyt, lyyrinen tenoriääni on omimmalla alueellaan kirkollisissa vokaaliteoksissa. Hän onkin esiintynyt jatkuvasti useimpien orkestereittemme ja suurten kuorojemme solistina kaikkialla maassamme sekä solis-

lukilpailussa 1994 (2. sija).

Vuonna 1992 Lilli Paasikivi nimettiin Lahden kaupunginorkesterin 'Vuoden nuoreksi solistiksi'. Oopperadebyyttinsä Lilli Paasikivi teki vuonna 1993 Norrland Operassa Ottonen roolissa (*Poppean kruunaus*). Kotimaan debyyttinsä hän teki Paulinen osassa (*Patarouva*) Tampereen Oopperassa syksyllä 1994. Vuonna 1996 Paasikivi esiintyi Suomen kansallisoopperassa Marcelinana (*Figaron häät*), Oulun Oopperassa Isabellana (*Italiatar Algeriassa*), Tampereen oopperassa Vangin äitinä (*Il Prigionier*) sekä Tuhkimona (*La Cenerentola*) Savonlinnan Oopperajuhlien Koulutussäätiön produktiossa ja Malmön Oopperan produktiossa Hans Gefors: *Vargen kommer*. Hänet valittiin Suomen Oopperaliiton oopperasolistiksi vuonna 1996. Paasikivi lauloi Savonlinnan Oopperajuhlilla kesällä 1997 *Taika huilun* 2. naisen osan.

Kautena 1997-98 Paasikivi esiintyi mm. Suomen Kansallisoopperassa. Lilli Paasikiven ohjelmistoon kuuluu oopperaroolien lisäksi lied – klassisesta liedistä nykysäveltäjien teoksiin – sekä mezzo- ja alto-osat suurissa kirkkomusiikkiteoksissa.

tina myös Ruotsissa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Unkarissa, Virossa, Venäjällä, Latviassa ja Färssaarilla.

Anssi Hirvosen oopperadebyytti oli Tampereen oopperassa 1975 ja sen jälkeen hän on vierailut jatkuvasti mm. Suomen Kansallisoopperassa, Savonlinnan oopperajuhlilla ja maakuntaoopperoissa. Hän oli kiinnitettyä Heidelbergin oopperan tenorisolistiksi 1979-80 ja Suomen Kansallisoopperan päätoimiseksi solistiksi 1991-94. Hirvosta on kuultu vierailijana myös Tukholman Kuninkaallisessa oopperassa ja Estonia-teatterissa. Hän on myös esiintynyt maamme merkittävimmillä musiikkijuhlilla ja pitänyt kirkkokonsertteja kaikkialla Suomessa. Hän on myös esiintynyt useasti radiossa ja televisiossa sekä ollut mukana monissa levytyksissä.

Anssi Hirvonen on toiminut Sibelius-Akatemiassa laulunopettajana vuodesta 1981, laulutaitteen lehtorina vuodesta 1985 ja va. professorina 1995 ja 1996-97.

Tom Krausen ja Laszlo Polgarin johdolla. Pursio palkittiin 1996 miesten sarjan parhaana Lappeenrannan laulukilpailuissa. Vuodesta 1996 alkaen hän on ollut kiinnitettynä Düsseldorfin oopperaan.

Tuomas Pursio on vierailut mm. Nizzan oopperassa ja Auvers-sur-Oisen musiikkijuhlilla, missä hän lauloi Beethovenin *IX sinfonian* basso-osuuden. Marraskuussa 1998 hän lauloi Truffaldinin osan Jonathan Millerin ohjaamassa *Ariadne auf Naxos* -oopperassa Lausannessa. Laajan konserttiohjelmiston lisäksi Tuomas Pursion repertoariin kuuluu mm. *Don Giovanni* Masetto, *La Bohème* Colline, *Taikahuilun* Kaitsijapappi ja *Kaiser von Atlantiksen* Der Tod.

Tuomas Pursio aloitti laulajanuransa Cantores Minores -poikakuorossa ja on opiskellut laulua Sibelius-Akatemiassa ja Zürichin kansainvälisessä oopperastudiossa mm. Anssi Hirvosen,

Opintojaan Orama on täydentänyt mm. Kim Borgin, Jaakko Ryhäsen ja Herbert Brauerin johdolla.

Heikki Oramalla oli solistikiinnitys Suomen Kansallisoopperaan vuosina 1978-1980, minkä jälkeen hän työskenteli kymmenen vuotta Saksan oopperataloissa. Suomen Kansallisoopperassa hän on vierailut usein samoin monilla kotimaan merkittävillä musiikkijuhlilla.

Oraman ohjelmisto sisältää nelisenkymmentä oopperaroolia sekä kaikki keskeiset oratoriot ja passiot. Hän on tehnyt ooppera- ja konserttavierailuja Yhdysvaltoihin, Japaniin, Sveitsiin ja Espanjaan sekä lukuisia tv- ja radiotallenteita.

Karjalohjan seurakunnan kanttorina Orama on toiminut vuodesta 1991.

Heikki Orama aloitti laulajanuransa Cantores Minores -poikakuorossa. Sibelius-Akatemiasta hän valmistui vuonna 1978 Pekka Salomaan oppilaana. Samana vuonna hän sai toisen palkinnon Lappeenrannan laulukilpailuissa ja tunnustuspalkinnon Timo Mustakallio -laulukilpailussa.

min Sibelius-Akatemiassa urkujensoitossa 1981 ja kuoronjohdossa 1983. Murto oli Sulasolin sekakuoroliiton taiteellinen johtaja 1985-1991. Vuodesta 1994 alkaen hän on ollut Akateemisen Laulun ja vuodesta 1995 Viva Voxin taiteellinen johtaja. Murto on myös vierailut Tapiola Sinfonietan sekä Lahden, Kuopion ja Vantaan kaupunginorkesterien kapellimestarina.

Seppo Murto toimii Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan urkurina. Kirkko tuli hänelle tutuksi jo pikkupoikana Cantores Minores -poikakuoron riveissä. Murrolle myönnettiin *director musices* -arvonimi 1986.

Seppo Murto on ollut Dominanten taiteellinen johtaja vuodesta 1981 lähtien. Hän suoritti diplo-

Polyteknikkojen Kamarikuoro perustettiin vuonna 1975 täyttämään teekkarisekakuorojen alueelle syntyntä tyhjää. Seppo Murron tullessa 1981 taiteelliseksi johtajaksi lähti kuoron taso huimaan nousuun. Uudeksi nimeksi otettiin **Dominante** ja ohjelmistoon alettiin haalia toinen toistaan kunnianhimoisempia teoksia. Tänä päivänä kolmatta vuosikymmentään käyvä kuoro jatkaa yhä kohti vaativampia tavoitteita tunnusmerkeinään monipuolisuus ja rohkeus ottaa vastaan uusia haasteita. Kuoron ohjelmisto kattaakin musiikkia renessanssista nykypäivään, teekkarilauluista oopperamusiikkiin, lastenlauluihin ja viihteeseen. Yhteistyökumppaneita on vuosien varrella kertynyt useita. Dominante on esittänyt suuria orkesteriteoksia mm. Radion sinfoniaorkesterin, Tapiola Sinfonietan ja Helsingin kaupunginorkesterin kanssa ja yhteistyötä on tehty myös Kansallisoopperan ja Helsingin Kaupunginteatterin kanssa. Lukuisat televisioesiintymiset ovat tuoneet kuoroa yhä useamman ihmisen tietoisuuteen niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Levytyksiä Dominantelle on kertynyt jo toista kymmentä, joista mm. vuonna 1996 valmistunut *Raudan Kirous* valittiin vuoden kuoro levyksi.

Vuosittaisilla ulkomaanmatkoillaan Dominante on ehtinyt kolata jo kaikki maanosat Afrikkaa ja Antarktista lukuunottamatta. Etelä-Afrikkaan ja Namibiaan kuoro lähtee konsertoimaan syyskuussa.

Oratorio-orkesteri on pääkaupunkiseudun nuoremman polven ammattimuusikoista koostuva, suuriin vokaaliteoksiin erikoistunut soittajisto. Orkesterissa on valioluokan soittajia mm. Radion Sinfoniaorkesterista, Helsingin kaupunginorkesterista, Avantista ja Tapiola Sinfonietasta, jonka 2. konserttimestari Jukka Rantamäki vastaa teoskohtaisesti Oratorio-orkesterin kokoamisesta ja toimii sen konserttimestarina.

1980-luvun puolivälissä perustetulla orkesterilla on ohjelmistonsa lähinnä barokki- ja wieniläisklassisten säveltäjien teoksia. J.S. Bachin *Matteus-passion* lisäksi orkesteri on soittanut useissa eri produktioissa saman säveltäjän *Johannes-passion* ja *h-molli-messun*. Muita Oratorio-orkesterin esittämiä teoksia ovat mm. Händelin *Messias*, Mozartin *Requiem*, Haydnin *Luominen* Mendelssohnin *Elias* ja *Paulus* -oratoriot sekä useat edellä mainittujen säveltäjien messut ja kantaatit.

Oratorio-orkesterin yhteistyökumppaneista mainittakoon mm. Dominante-kuoro, Suomen Laulu ja Cantores Minores -poikakuoro. Kapellimestareina ovat Seppo Murron lisäksi toimineet mm. prof. Christian Hauschild ja Juhani Lamminmäki, jonka johdolla orkesteri soittaa vuosittain kiiristorstaina Suomen Laulun perinteikkäällä *Matteus-passiossa* Helsingin Johanneksen kirkossa.

Cantores Minores (per. 1953) esittää vuosittain ainakin kaksi J.S. Bachin suurteosta. Pitkäperjantaisin esitetään vuorovuosin *Matteus*- ja *Johannes-passiot* ja joulukuussa *Jouluoratorio*. Bachin *h-molli-messu* ja motetit kuuluvat myös perusohjelmistoon. Johannes Brahmsin *Saksalainen sielunmessu* on esitetty kahdesti ja mm. Mozartin, Haydnin ja Beethovenin messut ovat säännöllisesti ohjelmistossa. A cappella -konserttien ohjelmisto sisältää osuudet vanhaa eurooppalaista musiikkia, uudempaa ulkomaisten säveltäjien musiikkia sekä suomalaista traditionaalista sekä erityisesti nykysäveltäjien kuoromusiikkia.

Cantores Minores on vierailut lähes kaikissa Euroopan maissa. Yhdysvalloissa kuoro on ollut konserttikiertueella neljä kertaa, viikoksi lokakuussa 1998, jolloin konserttikaupunkeina olivat mm. Washington DC, Phoenix ja San Francisco. Japanissa kuoro on vierailut kahdesti; vuosina 1995 ja 1997, jolloin se saavutti konsertti- ja tv-esiintymisillään yli viisi miljoonaa kuulijaa. Japanissa toimii myös ensimmäinen *Cantores Minores Fan Club*. Seuraavat ulkomaankiertueet ovat suunnitteilla Moskovaan joulukuussa 1999 ja Japaniin joulukuussa 2000.

Kuoron johtajana toimii professori Christian Hauschild.

Johann Sebastian Bachin kirkollinen vokaalimusiikki

Nekrologin mukaan Bach on kirjoittanut viisi vuosikertaa kirkollisia kantaatteja, mikä merkitsisi yhteensä noin 300 sävellystä (kantaatteja tarvittiin jokaiseksi sunnuntaiksi sekä joitakin juhliä varten). Kantaatteja on kuitenkin säilynyt vain vajaat kaksisataa, niistä noin 25 Weimarin ajalta. Varhaisissa urkurin viroissaan Bachilla ei ollut mitään syytä kirjoittaa kantaatteja tavallista liturgiaa varten. Mühlhausenissa hän sävelsi kuitenkin 1708 *Ratswahlkantaten* (BWV 71, *Gott ist mein König*) sekä pari muuta kantaattia, mm. nuoruuden mestariteoksen *Gottes Zeit* (*Actus tragicus*, BWV 106, ajoitus epävarma). Yhtenäistä näille varhaisille kantaateille on vapaa – toisinaan kuitenkin symmetriikkaa tavoitteleva – rakenne, jolle tekstin käsittelyn kannalta antavat vanhemman perinteen mukaisesti leimansa sitaatit Raamatusta sekä virrensäkeet. Aivan omaan luokkaansa kohoaa todennäköisesti tähän aikaan syntynyt *Christ lag in Todesbanden* (BWV 4), Bachin ainoa täysin ankara, toisin sanoen virsimelodian perusteella koraalikantaattiksi luotu muunnelmasarja. Weimarin kantaatit syntyivät miltei kaikki 1714-16, jolloin Bachin velvollisuus konserttimestarina oli toimittaa säännöllistä musiikkia hovin käyttöön. Nämä kantaatit kuuluivat useiden myöhempien kantaattien tavoin uudempaan, Erdmann Neumeisterin ansiosta levinneeseen, oopperan pohjalta syntyneeseen tyyppiin, joka koostuu madrigaalien tapaan seipityistä resitatiiveista ja aarioista. Johdantona on usein joko Raamatun säkeeseen tai vapaaan runoelmaan perustuva suuri kuoro sekä päätöksenä kuorolle yksinkertaiseen tapaan kirjoitettu virren säkeistö. Ensimmäisistä Weimarin aikaisista sävellyksistä puuttuu kuitenkin resitatiivi. Niiden sanat ovat suurimmalta osaltaan hovirunoilija Salomon Franckin kirjoittamat.

Leipzigissä Bach sävelsi ensimmäisinä vuosinaan kantaatteja lähes uskomattoman ahkerasti. Ensimmäisen vuosikerran kantaateissa (joihin hän sisällytti myös Weimarissa syntyneitä sävellyksiä) hän käytti perusmuotoa, jossa tavallisimmin kahta resitatiivista ja aariaa kehystävät keskellä olevan koraalisäkeen lisäksi jokin Raamatun mieläuselma ja päätöskoraali. Tekstirunoilijat ovat useimmissa tapauksissa tuntemattomia. Toinen vuosikerta koostuu suurimmalta osaltaan koraalikantaateista; asianomaisen virren ensimmäinen ja viimeinen säkeistö sisältyvät niihin säännönmukaisesti ilman muutoksia, kun taas muut säkeistöt on muutettu sanoiltaan ja sävelasultaan resitatiiviksi tai aarioiksi, jolloin myös melodia on hylätty osittain tai kokonaan. Lopuksi Bach palasi ”normaaliin” kantaattityyppiin ja sävelsi – osittain parodiointitekniikkaa apunaan käyttäen – mm. yhdeksän Mariane von Zieglerin runoa. Kolmannen vuosikerran syntyhistoria on varsin monisäikeinen, ja yhteisiä luonteenpiirteitä on vain vähän. Bach käytti suhteellisen usein vanhoja konserttojen osia sinfonian tapaan (obligatuurkuosuksin) tai niihin vokaaliäänien lisäen. Neljäs ja viides vuosikerta ovat hämärän peitossa; joitakin katkelmia niistä on mahdollisesti olemassa leipzigiläisen runoilijan Picanderin (oikeammin C.F. Henricin) runoihin sävelletyissä teoksissa. Picander oli Bachin tärkein kirjallinen avustaja, joka 1728 myös julkaisi runoihinsa sävelletyt teokset. Tämän jälkeen Bach sävelsi vain muutamia kirkkokantaatteja. Eräät niistä ovat koraalikantaatteja, joissa alkuperäinen teksti on säilytetty sellaisenaan, mutta sävelletty alku- ja loppukuoroja lukuun ottamatta resitatiiviksi tai aariaksi. Lisäksi on olemassa joukko uskonnollisten tilapäistöiden parodioita.

Yksittäisiä kantaatteja on mahdoton luetella niiden suuren lukumäärän vuoksi. Aikaisemmin niistä esitettiin vain muutamaa harvaa, jotka siten tulivat erityisen tunnetuiksi. Nytemmin tunnettujen teosten lukumäärä on lisääntynyt suuresti, etenkin levytysten johdosta (Bachin kaikki kantaatit tulevat sisältymään levysarjaan *Das alte Werk*). Niiden taiteellinen taso ei ole täysin tasainen, mutta merkittäviä teoksia on runsaasti, ja Bachin ilmaisukyvyn monipuolisuus on hämmästyttävää. Huolimatta sävellystyötä vaivanneesta aikapulasta Bach on vain harvoin tyytynyt vähimpään mahdolliseen musiikillisten keinovarojen käyttöön. Alkukuorot ovat usein suurenmaisia kontra-

punktisia rakennelmia, ja aarioihin kuuluu lisäksi usein jokin konsertoiva soitin, niin että ne harvoin ovat vähemmän kuin kolmiäänisiä. Ei ole hämmästyttävää, että Bachin oli pakko rationalisoida työtapansa; jälkiä siitä esiintyy ahkeran parodioinnin ohella ennen muuta kuoro-osissa, jotka fuugajaksoissa normaalisti seuraavat äänten tarkkaa muuntelujärjestystä ja sen lisäksi käyttävät kuoro-osan soitinjohdantoa vokaaliosuuden perustana.

1730-luvun puolivälissä, jolloin varsinaiset kantaatit alkoivat olla valmiit, Bach sävelsi kolme ”oratoriota” (jouluksi, pääsiäiseksi ja helatorstaiksi). Ne eroavat muista kantaateista pääasiallisesti dramaattisen juonensa puolesta, joka kahdessa teoksessa kerrotaan resitatiivien muodossa. Musiikki on jokaisen kohdalla suuressa määrin parodioitua; siitä huolimatta on erityisesti *Jouluoratorio*, joka on oikeastaan kuuden kantaatin sarja joulusta loppiaiseen, erittäin korkealuokkainen taideteos.

Nekrologin mukaan Bach olisi kirjoittanut viisi passiota – väite, joka on vaikea selvittää. Osittain käsikirjoituksena säilynyt Luukaspassio ei todennäköisesti ole autenttinen. Vuonna 1731 esitetystä *Markus-passiosta* Picanderin sanoihin on säilynyt vain pari osaa parodioituina (lähinnä vaaliruhtinatar Christiane Eberhardinelle sävelletyssä *Trauerodessa*). Kokonaan ovat sitä vastoin säilyneet *Johannes-passio* (1722-23; sanat todennäköisesti Bachin itsensä osittain B.H. Brockesin mukaan laatimat) sekä *Matteus-passio* (1728-29, edeltäjänsä tavoin myöhemmin muokattu, sanat Picanderin). Molemmat perustuvat Raamatun secco-resitatiivina toistettuun kertomukseen, jota seuraavat tapahtumien tarkastelu lyyriseen sävyyn sekä yksinkertaiseen, neliääniseen tapaan sävelletyt virren säkeet. Tällainen ratkaisu ei suinkaan ollut selviö Bachin aikana. Johannes-passiossa resitatiiveilla on verraten alistettu asema; tässä teoksessa Bach on tähdentänyt erityisesti draamallista elementtiä järjestämällä varsinkin turba-kuorot tuomioistuinkohtauksissa symmetriseen tapaan. *Matteus-passion* luonteelle antavat sen sijaan ratkaisevan leimansa kommentoivat osuudet, joista varsinkin ostinatoaiheen päällä liikkuvat säestykselliset resitatiivit ovat tärkeitä. Teoksen laajoja mittoja vastaa sen vaatima esityskoneisto: kuoro-osuudet esittää osittain kahdeksanääninen kaksoiskuoro kaksoisorkesterin säestämänä. *Passion* alkukuoro, jonka kuorodialogi muodostaa perustan keskeiselle osatekijälle, kolmannen kuoron unisonona laulamalle passiovirrelle, on Bachin mahtavimpia musiikillisia rakennelmia, upea johdanto teokselle, jota sen syvästi eletyn kärsimysnäytelmän ja mitä erilaisimpiin kuulijoihin vastustamattomasti vetoavan musiikin vuoksi on kauan pidetty yhtenä Bachin elämäntyön huippusaavutuksista.

Bachin tärkein panos latinankieliseen figuraalimusiikkiin on solisteille, kuorolle ja orkesterille sävelletty *Magnificat*. Sen aikaisempaan versioon sisältyy myös eräitä saksalaisia joululauluja. Samaan kategoriaan kuuluu samanlaiselle esityskokoonpanolle kirjoitettu *h-molli-messu*. Tämän suuremman teoksen Bach kokosi todennäköisesti vasta vähän ennen kuolemaansa mitä erilaisimmista osista selvittämättä jääneessä tarkoituksessa. *Sanctus* on peräisin vuodelta 1724, *Kyrie* ja *Gloria* vuodelta 1733. Bachin kuusi motettia ovat taiturillisia, useimmiten kaksikuoroisia, raamatun teksteihin ja virren säkeistöihin perustuvia sävellyksiä, jotka voidaan esittää joko a cappella tai colla parte -säestyksin. Taiteellisessa ja rakenteellisessa katsannossa erityisen huomattava on *Jesu meine Freude* (*Jeesu aarte-heni*), erääseen virteen perustuva, ankaran symmetrisesti rakennettu muunnelmasarja, jonka lomaan sijoittuu katkelmia Roomalaiskirjeen 8. luvusta. Uskonnollisen tai maallisen laulun alalla Bach ei ole suuressa määrin esiintynyt melodiodien luoja. G.Chr. Schemelli julkaisi Leipzigissa 1736 laajan kokoelman hengellisiä lauluja, joista 69:n melodiat Bach oli varustanut kenraalibassoäänin. Bachin nimissä pitkään kulkeneista melodioista kuitenkin todennäköisesti vain kolme on hänen säveltämänsä.

(Lähde: *Otavan iso musiikkietosanakirja*)

Kuva: Hannu Sorsamo

Karjalohjan seurakunta mainitaan Karjaan kappelina jo vuonna 1531. Karjalohjasta tuli itsenäinen seurakunta vuonna 1614. Sammatti oli Karjalohjan kappeliseurakuntana vuoteen 1951 asti.

Karjalohjan kivikirkko valmistui vuonna 1860. Suunnittelijana lääninarkkitehti Jean Wiik. Kirkko tuhoutui salaman sytyttämänä 21. syyskuuta 1970. Kivikirkko oli ilman kattoa, ikkunoita ja ovia 20 vuoden ajan. Kirkon sisällä kasvoivat koivut, heinät ja pajut. Sortumiskunnossa ollut kirkko saatiin suojattua vuonna 1990. Uusi torni saatiin valmiiksi vuonna 1995. Palosta pelastettu Aleksandra Sältinin alttaritaulu Tulkaa minun tyköni kaikki työtätekevät ja raskautetut (1881) asennettiin takaisin kivikirkkoon vuonna 1997.

Kivikirkko toimii nykyisin seurakunnan kesäkirkkona toukokuusta lokakuuhun. Joulun ja pääsiäisen jumalanpalvelukset toimitetaan myös kivikirkossa. Koska kivikirkko on seurakuntalaisille se oikea kirkko, niin lähes kaikki kirkolliset toimitukset pidetään kivikirkossa ympäri vuoden. Kirkossa on vaatimaton sähkölämmitys-järjestelmä.

Kivikirkko suljetaan entisöintiä varten elokuun lopussa. Uudet ikkunat ja ovet saadaan valmiiksi – jos Jumala suo – 15. joulukuuta 1999.

Karjalohjan seurakunnan historiasta ja tulevista tapahtumista voit lukea lisää osoitteesta <http://www.kolumbus.fi/karjalohjan.seurakunta>.

Konserttia tukevat:

Karjalohjan kunta

Ihmissuhdetyö ry
Eino Raunion säätiö
Karjalohjan VPK
Karjalohjan Martat
Mustlahden Martat

SPR - Karjalohjan osasto

Länsi-Uudenmaan Osuuspankki - Karjalohja

Lohjan Paperi

Saajos Oy

Sampo-ryhmä

Helsingin Diakonissalaitos

Hotelli Terveyskylpylä Päiväkumpu

Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy

Länsi-Uudenmaan Säästöpankki - Karjalohja